

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

- 2.1.1 ความหมายของการอ่าน
- 2.1.2 จุดมุ่งหมายในการอ่าน
- 2.1.3 ความสำคัญของการอ่าน
- 2.1.4 ความเข้าใจในการอ่าน
- 2.1.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
- 2.1.6 ลักษณะของการสอนอ่าน
- 2.1.7 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน
- 2.1.8 วิธีสอนอ่านในชั้นประถมศึกษา
- 2.1.9 การสอนอ่านในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6
- 2.1.10 การประเมินผลการอ่าน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

- 2.2.1 ความหมายของการเขียน
- 2.2.2 จุดมุ่งหมายและความสำคัญในการสอนเขียน
- 2.2.3 รูปแบบของการสอนเขียน
- 2.2.4 การสอนเขียน
- 2.2.5 การสอนเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
- 2.2.6 การประเมินผลการเขียน

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย

- 2.3.1 เนื้อหาสาระในการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา
- 2.3.2 หลักการสอนภาษาไทย
- 2.3.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนในการสอนภาษาไทย

2.3.4 ทฤษฎีการสอนภาษาไทย

2.3.5 จิตวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทย

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.1 การสอนโดยใช้เพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.2 วัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้วิธีให้เพื่อนช่วยสอน

2.4.3 วิธีสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน

2.4.4 ผลที่ได้จากการนำเอาวิธีการสอนโดยเพื่อนช่วยสอนมาใช้ในการ

การเรียนการสอน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญมากในชีวิตประจำวัน และมีบทบาทที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่าน ดังนี้

Harrich และ Smith (1976) อธิบายความหมายเกี่ยวกับการอ่านได้ว่าเป็นรูปแบบของสื่อความหมายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสารความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน นั่นคือ ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนบนกระดาษด้วยภาษาที่เป็นไปตามลักษณะของการเขียนแต่ละคน และผู้อ่านก็พยายามเอาความหมายที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถในการรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านขึ้นมากับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

มานิต (2526) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การสื่อความ

ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้นๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ความสามารถทางด้านภาษา เป็นต้น

เปลื้อง (2521) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การถ่ายทอดความคิดจากหนังสือของผู้ประพันธ์ไปยังผู้อ่านด้วยผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้อ่านได้เป็นความคิดความรู้สึกของตน ถ้าผู้อ่านสามารถตีความของหนังสือได้และสามารถรู้จุดมุ่งหมายของผู้ประพันธ์ได้ก็เชื่อว่า "อ่านหนังสือเป็น"

บันลือ (2521) ก็ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ตรงกัน คือ การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ออกมาเป็นคำพูดหรือความคิดอย่างมีเหตุผล

อัญชลี (2526) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจความหมาย ตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีไปใช้ประโยชน์

ประเทิน (2530) ได้ให้ความหมายการอ่านว่า เป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการบันทึกไว้ การอ่านที่แท้จริงผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานด้วย

กิตติวดี (2530) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะ อันนำไปสู่ความคิดเช่นเดียวกับการฟัง การอ่านเป็นเสมือนกุญแจไขไปสู่ความกระจ่างในปัญหานานาประการ และยิ่งกว่านั้นในแง่จิตวิทยาก็ถือว่าการอ่านเป็นทักษะที่ต้องใช้กระบวนการอันซับซ้อน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดของผู้เขียน

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งการแปลความหมายในข้อความนั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์ร่วมในด้านความสามารถทางภาษาระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนเป็นสำคัญ

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การอ่านภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1. มีความรู้หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับคำสุภาพ ภาษิต คำพังเพย เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ในการอ่านแผนที่ ฯลฯ

- ที่อ่าน
2. อ่านออกเสียงถูกต้อง คล่องแคล่วและใช้น้ำเสียงเหมาะกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
 3. จับใจความสรุปสาระสำคัญของข้อความและเรื่องที่อ่าน
 4. วิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ ในข้อความและเรื่องที่อ่าน
 5. อ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อความบันเทิงอยู่เสมอ
 6. ปฏิบัติตัวอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอกับการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือกใช้ การเก็บรักษาหนังสือ และการใช้ห้องสมุด

นอกจากนี้ ประเทิน (2530) ได้แบ่งจุดประสงค์ของการอ่านในชั้นประถมศึกษาจำแนกเป็น 3 ข้อใหญ่ๆ ดังนี้

1. การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน
2. การพัฒนาทักษะเบื้องต้นของการอ่าน
3. ปลุกฝังนิสัยและความสนใจในการอ่านของบุคคล

จุดประสงค์การสอนอ่านดังกล่าวนี้ จะทำให้ครูผู้สอนได้ทราบทิศทางการสอนซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดเตรียมการเรียนการสอน

2.1.3 ความสำคัญของการอ่าน

ประเทิน (2530) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านเป็นข้อๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับความรู้หรือสนองในสิ่งที่อยากรู้ การอ่านจะทำให้ได้รับความรู้ ข้อมูลแจ่มแจ้งและชัดเจนกว่าการฟัง
2. ช่วยในการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาปรับปรุงพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้น
3. ช่วยปรับปรุงสถานภาพให้ดีขึ้น พัฒนาอาชีพของตนให้ก้าวหน้าจากการอ่าน
4. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายอารมณ์
5. ช่วยให้ชีวิตปลอดภัยและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า เพราะถ้าประชาชนอ่านหนังสือได้ จะปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง เกิดความสงบสุขในบ้านเมือง

2.1.4 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจก็ถือว่า การอ่านนั้นไม่สมบูรณ์

ชวาล(2522) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นสิ่งที่สามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

การแปลความ หมายถึง การแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่หรือแบบใหม่

การตีความ หมายถึง การเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่ หรือ ร้อยกรองใหม่ เป็นการมองเรื่องราวเดิมในแง่ ค้นหา เปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ส่วนย่อยภายในเรื่องราวนั้นจนย่อจนเป็นข้อสรุปได้

การขยายความ หมายถึง การอนุมานหรือขยายความคิดให้กว้างลึกและไกลกว่า ข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ในเรื่องนั้นๆ

ฉะนั้น การแปลความ เป็นพื้นฐานให้เกิดความเข้าใจ เมื่อแปลความแล้วจึงสามารถ ตีความได้ เมื่อสามารถตีความแล้วจึงจะขยายความได้ถูกต้องนั่นคือ ความเข้าใจในการอ่าน

2.1.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

Tricia (อ้างถึงใน ศิริอร, 2527) แสดงความเห็นว่าคุณเข้าใจในการอ่าน ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการตอบคำถามให้ถูกต้องเท่านั้น แต่หมายถึง ความเข้าใจที่มีอยู่ 2 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำ ความเข้าใจในระดับนี้เกิดต่อเมื่อผู้อ่านพอใจกับสิ่งที่ตนอ่าน เข้าใจ ความหมายและมีโน้ตอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2. ระดับสูง นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญให้ได้ เข้าใจถึงแก่นของแนวคิดที่แฝงอยู่และสามารถเปรียบเทียบแนวคิดเหล่านั้นกับสิ่งที่เขาเคยรู้มาแล้ว เพื่อที่จะรับเอาสาระสำคัญ และแนวคิดใหม่นำมาผสมผสานเป็นมโนคติทั้งใหม่และเก่าเข้าด้วยกัน

Burmeister (1974) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่าน โดยอาศัยพื้นฐานจาก แซนเดอร์ (Sander) ซึ่งดัดแปลงมาจาก Bloom's Taxonomy โดยแบ่งความเข้าใจในการอ่าน ออกเป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ (Memory) เป็นการจำในสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ ได้แก่ การจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วัน เดือน ปี คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ระดับการแปลความหมาย (Translation) เป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่รู้ไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น แปลจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความไปแปลลงเป็นแผนภูมิได้

3. ระดับการตีความ (Interpretation) คือ ความเข้าใจ หรือมองเห็น ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่ผู้เขียนมีได้ระบุไว้โดยตรง เช่น การเข้าใจสาเหตุของเรื่องที่อ่าน แม้ว่าจะได้เฉพาะผลของเรื่อง คาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป การจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยที่ผู้เขียนมีได้บ่งบอกไว้อย่างชัดเจนการเข้าใจถึงจิตใจและความรู้สึกของตัวละครในเรื่อง สามารถโยงบุคคลในเรื่องว่าเป็นจริงหรือสมมติขึ้น และอะไรเป็นตัวทำให้เป็นเช่นนั้น การจินตนาการที่เข้าถึงสภาพชีวิตของบุคคลในเรื่อง สามารถจะมองเห็น รู้จัก ได้กลั่น และรู้สรุปจากจินตนาการ

4. ระดับการประยุกต์ใช้ (Application) คือ ความสามารถในการเข้าใจ หลักการและสามารถนำหลักการนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ คือ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถในระดับค่อนข้างสูงของการเรียนรู้

5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการอ่านที่แยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ เข้าด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่อที่ผู้เขียนโฆษณา คือใคร มีจุดประสงค์อะไร หรือแยกแยะวิเคราะห์คำประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โดยการสังเกตสัมผัส และจังหวะ อารมณ์และความรู้สึก เป็นต้น

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถนำความคิดเห็นที่ได้จากที่ต่างๆ ในสิ่งที่อ่านมาผสมผสานกันและจัดเรียบเรียงใหม่

7. ระดับการประเมิน (Evaluation) คือ ความสามารถในการวางแผนที่ตั้งใจและตัดสินใจสิ่งที่อ่านโดยอาศัยเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นหลักฐาน

2.1.6 ลักษณะของการสอนอ่าน (กรรณิการ์, 2533)

การอ่านมี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง (Oral Reading) และอ่านในใจ (Silent Reading) การอ่านออกเสียงนั้นจะใช้ตั้งแต่เด็กเริ่มเรียน ให้เด็กได้รู้จักการอ่านคำต่างๆ เมื่ออ่านเป็นคำแล้ว อ่านเป็นประโยค และอ่านเป็นย่อหน้า อ่านเป็นเรื่อง ๆ การอ่านในใจจะใช้เมื่อเด็กเริ่มอ่านออกเสียงได้ดีแล้ว รู้จักความหมายคำ สามารถอ่านเป็นข้อความยาว ๆ ได้แล้ว

การสอนอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงมีทั้งอ่านข้อความที่เป็นความเรียง ซึ่งเรียกว่า ร้อยแก้ว และการอ่านข้อความที่มีคำสัมผัสคล้องจอง ซึ่งเรียกว่าการอ่านบทร้อยกรอง ในการสอนอ่านออกเสียงในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ให้ครูผู้สอนคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. อ่านชัดเจน ฝึกอ่านออกเสียงพยางค์ทุกตัวให้ชัดเจน โดยเฉพาะการอ่านเสียงตัว ร ล และคำควบกล้ำ ร ล ว เป็นต้น
2. อ่านถูกต้อง สามารถอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย ไม่อ่านตกหล่นหรือเพิ่มเติมขึ้นมา
3. อ่านคล่อง รู้จักการกวาดสายตาไปก่อนและอ่านออกเสียงตามภายหลัง เพื่อให้ข้อความได้ต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก
4. การเว้นจังหวะและวรรคตอนที่ถูกต้อง รู้จักการเน้นคำและแบ่งวรรคตอนหยุดออกเสียงในที่ควรหยุด ถ้าหยุดผิดที่จะทำให้ข้อความนั้นมีความหมายผิดไปจากเดิม ควรฝึกนักเรียนให้ระมัดระวังให้มากในเรื่องนี้
5. น้ำเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง เป็นแบบคำพูดหรือบรรยาย
6. ท่าทางในการอ่าน เน้นการจับหนังสือที่ถูกต้อง การวางระยะห่างจากสายตา การมองผู้ฟัง และทำยืนทั้งดงามน่าดู

ในการสอนอ่านออกเสียง ถ้านักเรียนอ่านไม่ถูกต้อง ครูจะต้องฝึกให้อ่านซ้ำ เช่นอ่านคำควบกล้ำไม่ถูก ครูจะต้องฝึกออกเสียงหลาย ๆ ครั้ง แล้วจึงให้อ่านข้อความที่มีคำนั้นซ้ำ นักเรียนอ่านผิดวรรคตอน อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มเติม ครูให้อ่านซ้ำข้อความเดิม จนเห็นว่าอ่านถูก จึงให้อ่านข้อความอื่นต่อไป การแก้ไขดังกล่าวยังจะช่วยให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องในการอ่านของตนเอง และพยายามแก้ไขปรับปรุงตัวในเรื่องนี้ให้ดีขึ้น

การสอนอ่านในใจ ทักษะการอ่านในใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการอ่าน เพราะเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านในใจมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกความเข้าใจ ฝึกการเก็บใจความใจสำคัญ ฝึกการใช้วิจารณ์ญาณในการอ่าน ฝึกให้รู้คุณค่าของการอ่าน รสนิยมในการเลือกหนังสืออ่าน ฝึกให้เกิดจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกความเร็วของการอ่านและฝึกนิสัยในการอ่าน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กล่าวถึงการฝึกอ่านในใจว่าให้เริ่มฝึกตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงแรก ๆ ที่ฝึกไม่มุ่งให้อ่านได้ดีหรือสมบูรณ์ แบบตามที่ต้องการ เริ่มด้วยการเน้นลักษณะการอ่านในใจที่ดี การใช้สายตากริยาท่าทาง การมีสมาธิ และความตั้งใจในการอ่านในใจ นักเรียนไม่ทำปากขมุบขมิบ ไม่ใช้มือหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดชี้ ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกันตอนใดที่อ่านแล้วไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ เมื่ออ่านจบให้

ลองตั้งคำถามถามในสิ่งที่คนอ่านเพื่อจะได้ทราบว่าอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับใคร ? ทำอะไร ? เหตุใด ? ถ้าตั้งคำถาม ถามแล้วตอบมาเขียน โดยครูนำคำที่เหมาะสมเข้ากับเรื่องราวของนักเรียนมาแต่งประโยคให้มีความสัมพันธ์กัน แล้วให้นักเรียนได้อ่านแผนภูมินั้น ๆ

2.1.7 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะและวิธีการหลายอย่างประกอบกัน จึงทำให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ต้องมีทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการอ่านมีความเข้าใจในคำศัพท์และเนื้อเรื่อง ตลอดจนการรู้จักคิดในขณะที่อ่าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่ครูสามารถฝึกให้นักเรียนได้ มีผู้รู้ได้ให้ความเห็น และเสนอแนวทางในการฝึกทักษะการอ่านไว้หลายท่าน ดังนี้

2.1.7.1 องค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน

Spach (อ้างถึงใน สุนันทา, 2525) ได้อ้างถึงข้อสรุปของ Helen M. Robinson ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านมี 5 ประการ คือ

1. การรู้จักคำ ซึ่งรวมถึงการออกเสียงได้ และรู้ความหมาย
2. ความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งหมายถึงความเข้าใจในสิ่งที่อ่านในระดับ

ความหมายทั่วไป ตลอดจนความหมายแฝง

3. ปฏิกริยาต่อเรื่องที่อ่าน ได้แก่การตัดสินใจ การสรุปจากการอ่าน ปฏิกริยาทางอารมณ์ และทัศนคติต่อเรื่องที่อ่าน
4. การนำประสบการณ์ของตนเองเข้าตัดสินเรื่องราวที่อ่าน
5. อัตราเร็วในการอ่าน ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการอ่าน และความยากง่ายของเรื่องที่อ่าน

Kreidler (อ้างถึงใน สุนันทา, 2525) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะสำคัญที่ใช้ในการอ่าน คือ

1. การเคลื่อนไหวสายตาในการอ่าน
2. ความสามารถที่จะจำแนกความแตกต่างระหว่างตัวอักษรตัวหนึ่งกับอักษรอีกตัวหนึ่ง คำหนึ่งกับอีกคำหนึ่ง และกลุ่มคำหนึ่งกับอีกกลุ่มคำหนึ่ง
3. ความสามารถเชื่อมโยงคำและความหมายได้ทันทีที่เห็นกลุ่มตัวหนังสือ นั้น ๆ
4. ความสามารถในการตีความคำศัพท์ที่ตนไม่รู้ได้จากความสัมพันธ์ในเนื้อหา

2.1.7.2 การสอนความเข้าใจศัพท์

ก๊อ (2505) กล่าวว่า นักเรียนมีวิธีเรียนคำแตกต่างกัน โดยเฉพาะในการเรียนคำศัพท์ใหม่ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนคำหลาย ๆ วิธี ตามปกตินักเรียนจะเรียนคำใหม่ด้วยวิธีต่อไปนี้

1. อาศัยภาพประกอบเป็นเครื่องช่วยในการเดาความหมายของคำ
2. อาศัยใจความสำคัญของประโยคและเนื้อเรื่องที่ เป็นเครื่องช่วยในการเดาความหมายของคำ
3. อาศัยรูปร่างของคำเป็นเครื่องช่วยในการเดาความหมายของคำ
4. อาศัยวิธีแจกลูกตัวอักษร คือ ครูให้พยัญชนะหรือสระที่เป็นหลักนั้นไปเรื่อย ๆ เช่น ครูให้พยัญชนะ ก เป็นหลัก ครูก็จะให้สระเปลี่ยนไปเรื่อย เช่น กะ กา กิ กี่ เป็นต้น

5. อาศัยพจนานุกรมเพื่อค้นคำแปล

นอกจากนี้ ก๊อ (2505) ได้เห็นว่า ไม่ว่าครูจะสอนโดยวิธีใดก็ตามครูต้องไม่ลืมว่าการให้นักเรียนรู้จักและเสียงของคำเท่านั้นไม่พอ ต้องให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำด้วย เพื่อเป็นแนวทางที่นักเรียนจะนำเอาเสียงรูปคำมารวมกับความหมายให้สัมพันธ์เป็นส่วนเดียวกัน

2.1.7.3 การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2523) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่นักเรียนควรจะได้ฝึก ดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียด ทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
3. อ่านซ้ำตอนที่ ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในข้อความบางตอนให้แน่นอนและถูกต้อง

4. ตอบคำถามสั้น ๆ เพื่อทดสอบความเข้าใจ

5. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง

ก๊อ (2505) เสนอแนะวิธีสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้

1. ก่อนจะอ่านเรื่องใด ครูควรทำความเข้าใจร่วมกับนักเรียน หรือแนะนำให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัดเกี่ยวกับการจัดวางวัตถุประสงค์ในการอ่าน
2. ค้นหาศัพท์ใหม่ และคำแปลเหล่านั้น โดยส่งเสริมให้ใช้พจนานุกรม

3. เมื่ออ่านพบข้อความที่ซับซ้อน ครูกับนักเรียนควรช่วยกันตีความหมายให้แจ่มชัดและครูใช้คำถามเพื่อแนะให้นักเรียนคิด
4. การอธิบายข้อความที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ครูควรใช้แผนที่ แผนภูมิ รูปภาพ ฯลฯ
5. เมื่ออ่านเรื่องใดควรให้นักเรียนคิดทบทวนเหตุการณ์หรือใจความสำคัญที่อ่านมา
6. เมื่อมีโอกาสเมื่อใด ควรให้นักเรียนทดสอบความรู้ที่ได้จากการอ่าน เป็นการสอนให้นักเรียนได้คิดค้นแก้ปัญหา อันจะให้นักเรียนเฉลียวฉลาดและใช้ความคิดอย่างมีหลักเกณฑ์มากขึ้น

2.1.7.4 ทฤษฎีการอ่าน

ทฤษฎีการอ่านนั้น ได้มีนักศึกษากล่าวถึงไว้หลายท่าน เช่น

Taylor (1973) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเชื่อมโยงความสัมพันธ์ว่า ในการเรียนอ่านนั้นเป็นกระบวนการวางเงื่อนไขอย่างหนึ่งก็คือ การเชื่อมความสัมพันธ์ (Association) เช่น ถ้าจะสอนให้นักเรียนอ่านคำว่า "แมว" ครูจะทำได้โดยนำรูปภาพแมวและมีบัตรคำ "แมว" มาให้นักเรียนดูพร้อมกับออกเสียงว่า "แมว" ไปด้วย ทำอย่างนี้หลาย ๆ ครั้ง นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคำว่า "แมว" ว่ามีรูปร่างอย่างไร เสียง และตัวอักษรเช่นไร

Carroll (1963) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน มีหลักสำคัญควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขใช้ในการเรียนการสอนมีความมั่นคงถาวร ในการเรียนอ่านนั้นลำพังแต่การฝึกอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วยครูควรจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้การเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็กแต่เกิดหลังจากการที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้ง เช่น เด็กเห็น คำว่า "กิน" มาก่อน แล้วมาพบคำว่า "บิน" เด็กก็จะอ่านคำว่า "กิน" แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดูเป็นประสบการณ์แก่เด็ก เด็กก็จะอ่านคำว่า "บิน" ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเปียเจต์ กล่าวว่า ความรู้ คือ ประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะเก็บสะสมไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก เด็กจะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ควรจะออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เด็กจะค่อย ๆ ประสมประสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

2.1.8 วิธีสอนอ่านในชั้นประถมศึกษา

บันลือ (2521) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนว่ามี 3 วิธีดังนี้

(1) วิธีสอนแบบตัวสะกดตัวอักษรผสมคำ (Synthetic Approach) การสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำเป็นวิธีสอนแบบดั้งเดิมของไทยที่ใช้มานาน หลักการสอนอ่านส่วนหนึ่งจะต้องพิจารณาเหมาะสมของรากภาษา ซึ่งภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้เสียงพาไป (Sound Blending) เหมาะสำหรับผู้ผสมเสียงอ่านอยู่ส่วนหนึ่งทั้งมีเสียงพยัญชนะและสระที่ออกเสียงคงที่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช่วิธีสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำอย่างแน่นอน แต่จะต้องเลือกใช้ตามจังหวะ และจุดประสงค์ที่เหมาะสม

ส่วนดีของการสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ

1. การอ่านแบบสะกดตัวผสมคำนี้ อ่านกับเขียนมีส่วนสัมพันธ์กัน นั่นคือถ้าใช้การอ่านก็ได้วิธีเขียนไปด้วย
2. การฝึกอ่านแบบสะกดตัวผสมคำช่วยให้เด็กได้หลักเกณฑ์ในการอ่านคำสามารถไล่สะกดคำใหม่ได้
3. การสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำสอดคล้องกับรากภาษาไทยที่มีเสียงคงที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสอนแจกลูก เพื่อให้อ่านหนังสือได้แตกฉาน

ส่วนเสียของการอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ

1. การสอนแบบนี้ จะต้องเริ่มโดยการฝึกอ่านจำพยัญชนะทั้ง 44 ตัว ให้ได้ก่อนย่อมเสียเวลาและเด็กรู้สึกว่ายากทรมานอย่างมาก ทั้งพยัญชนะ 44 ตัว ก็มักไม่ได้ใช้ทั้งหมดในการสอนอ่านเบื้องต้น
2. การสอนอ่านแบบตัวสะกดผสมคำแบบเดียวทำให้เด็กอ่านได้ช้ากว่าการอ่านเป็นคำ ๆ ย่อมไม่สื่อความหมายได้ดี เพราะธรรมชาติของการอ่านที่แท้จริง เราใช้การกวาดสายตาโดยจรรูปคำในการอ่าน ทำให้อ่านได้เร็วขึ้นและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีกว่า
3. การอ่านแบบสะกดตัวผสมคำนั้นมุ่งเพียงอ่านออก (ออกเสียงให้ถูกต้อง) แต่จุดประสงค์ในการสอนอ่านนั้น มุ่งความเข้าใจ และได้ความรู้ จากสิ่งที่อ่าน
4. การสอนแบบสะกดตัวผสมคำ จะฝึกไล่สะกดคำตามอักษรวิธี และคำเหล่านั้นส่วนใหญ่มักไม่มีความหมายทำให้เสียเวลา และเด็กต้องใช้ความหมายอย่างมากและขัดต่อหลักการเรียนรู้ เพราะคำที่ไม่มีความหมาย ไม่สร้างพื้นฐานแก่การจำ

สรุปการสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ เหมาะสำหรับใช้ในการสอนแจกลูกเพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้หลักเกณฑ์ในการอ่าน อ่านหนังสือแตก แต่ไม่เหมาะกับการที่จะใช้อ่านเป็นเครื่องมือที่

จะสื่อความหมายเข้าใจ

(2) วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค (Basal Readers Approach)

เป็นการสอนอ่านที่มุ่งความหมายที่การสอนอ่าน โดยใช้ภาพเป็นเครื่องช่วยอ่าน เป็นเรื่องราว หรือนิทานนั้น ๆ สืบจากการเขียนมุ่งให้เกิดการซ้ำคำ มีการกำหนดคำแม่บทหรือคำที่มีความถี่สูง (5 ครั้ง) ขึ้นไป เป็นตัวนำในการสอนแจกลูกเพื่อให้อ่านหนังสือแตก การสอนอ่านแบบนี้เน้นให้อ่านทีละประโยค เพื่อให้ใช้การฟังเรื่องราวที่อ่านไปพร้อมกัน ช่วยกันเล่าเรื่องสรุปเรื่องที่อ่านได้ดีอีกด้วย

ส่วนดีของการสอนอ่านแบบมุ่งความหมาย

1. มีภาพบอกเรื่อง ล่อให้สนใจให้อ่าน
2. ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ง่าย เพราะเรื่องสั้น น่าสนใจ ใช้คำซ้ำและใช้คำไม่มากนัก
3. การซ้ำคำ นอกจากช่วยในการอ่านแล้ว คำแม่บทที่ซ้ำคำไม่น้อยกว่า 5 ครั้งสามารถใช้เป็นตัวนำในการสอนแจกลูก เน้นการใช้หลักเกณฑ์ในการอ่านได้ดี อ่านหนังสือแตกฉาน
4. การสอนอ่านแบบนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการอ่านมุ่งความเข้าใจเรื่องราว
5. การสอนอ่านเป็นคำ เป็นประโยค ช่วยให้ผู้ฝึกกวาดสายตาในการอ่านใช้การจำรูปคำได้ดี ย่อมเป็นแนวทางไปสู่การอ่านเพื่อใช้ประโยชน์และรวดเร็ว ตรงกับธรรมชาติของการอ่าน
6. การสอนอ่านแบบนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของเกสตันส์ที่ว่า เด็กเรียนรู้เป็นส่วนรวม เรียนจากส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อย (จำโครงสร้างของคำให้ได้ก่อนแล้วจึงฝึกผสมคำสะกดคำอ่านทีหลัง) นั่นคือ อ่านให้รู้เรื่องก่อนแล้วจึงฝึกผสมคำอ่าน ย่อมจะได้ผลดีกว่า

ส่วนเสียของการสอนอ่านเป็นคำเป็นประโยค

1. เป็นการสอนอ่านที่ส่งเสริมการอ่านให้คล่องปาก ถ้าใช้วิธีสอนแบบนี้แบบเดียว เด็กอ่านได้โดยคล่องปาก แต่ไม่สามารถซ้ำคำได้ถูก เขียนไม่ได้ เพราะการสอนแบบนี้ไม่สัมพันธ์กับการเขียน
2. เด็กได้มีโอกาสฝึกอ่านคำจำนวนน้อยคำ เฉพาะบทเรียน โดยวิธีจำรูปคำแบบเดียวจะต้องใช้วิธีสะกดตัวผสมคำเสริมในการแจกลูกเพื่อให้อ่านได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. การสอนอ่านแบบนี้ จะไม่ช่วยให้เด็กได้หลักเกณฑ์ในการอ่าน จะต้องใช้วิธีสอนแบบสะกดตัวผสมคำช่วยเสริม

สรุป การสอนอ่านเป็นคำเป็นประโยค เหมาะสำหรับการอ่านนำบทเรียนเพราะ

มีภาพช่วยให้เข้าใจความหมาย รู้เรื่องที่อ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีย่อมสนองทั้งความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ดี จะเห็นได้ว่า การสอนอ่านเป็นคำเป็นประโยคควรใช้การอ่านนำบทเรียน การสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำใช้อ่านแจกลูก ให้ฝึกใช้หลักเกณฑ์ในการอ่านจะทำให้อ่านหนังสือได้แตกฉาน และสอนเขียนได้ดี

(3) การสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ (Experience Approach)

การสอนอ่านแบบนี้มิได้อาศัยแบบเรียน แต่เป็นการนำเอาประสบการณ์ของเด็กจากการที่เด็กเล่าเรื่องราว หรือครูกระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่อง ครูเรียบเรียงโดยคัดเลือกถ้อยคำที่ง่ายและเหมาะสมกับวัยของเขาให้ได้ความกะทัดรัดดีโดยใช้เทคนิคการจัดทำแผนภูมิประสบการณ์มาทำเป็นบทเรียนให้เด็กฝึกอ่าน เพราะเชื่อว่าเป็นการนำเอาสิ่งที่เด็กรู้แล้วนั้นมาเรียบเรียงให้อ่าน เพื่อความเข้าใจเรื่องราวหรือแนวประพฤติปฏิบัติของเด็กมาจัดทำให้ถูกต้อง เด็กผู้เรียนย่อมเข้าใจความหมายและนำมาใช้ประโยชน์(ความรู้) ได้ดี เป็นการสอนที่นำสิ่งที่ยังไม่รู้(ไม่กระจ่าง)

ส่วนดีของการสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์

1. เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางการพูด การเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ได้ดี
2. เป็นเรื่องราว หรือประสบการณ์ของเด็ก เมื่อให้เด็กอ่านเด็กย่อมเข้าใจได้ดีเพราะเป็นประสบการณ์ของเขา
3. ขณะที่ครูเรียบเรียง เขียนคำ เขียนประโยค เด็กจะให้การสังเกต และฝึกอ่านสะกดคำไปด้วย เป็นการเรียนเขียนไปพร้อมกับคำที่ครูเขียน
4. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการใช้การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางบวก (Positive Transfer) คือ สอนจากที่เด็กรู้ไปสู่ที่ยังไม่รู้ ย่อมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี
5. การกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กระลึกถึงประสบการณ์เดิมของเขาแล้วเล่าย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน สี่ ประการด้วยกัน
 - 5.1 ผู้เรียนนึกเห็นภาพที่จอสมอง (นึกถึงภาพประสบการณ์ของตนเองแล้ว)
 - 5.2 ผู้เรียนใช้สมองแปลภาพเป็นภาษา แล้วเล่าเรื่องจากภาพที่นึกเห็นเรียกว่าใช้ภาษาให้สอดคล้องกับกระบวนการคิด นึกเห็นภาพจากประสบการณ์ใช้คำพูดเล่า ออกมาตามภาพที่ปรากฏจากห้วงนึก บอกอาการของภาพตลอดจนความสัมพันธ์ของภาพกับสิ่งที่ครูกระตุ้นให้ตี ในทางกลับกันจากภาษาที่เด็กอ่านและฟังเข้าใจเด็กก็จะเก็บเป็นภาพให้ห้วงนึกได้เช่นกัน
 - ภาพในห้วงนึก ภาษาพูด เล่าเป็นเรื่องได้
 - การฟังการพูด การอ่าน(อาจใช้ภาพประกอบ)ทำความเข้าใจเป็น

ประสบการณ์ทั้งสองกระบวนการนี้ นับเป็นจุดเด่นของการใช้ภาษาไปสู่กระบวนการคิดได้ดีหรือจากกระบวนการคิด (นักประสบการณ์) ใช้ภาษาเล่าออกมาเป็นเรื่องราวได้ดีควรได้รับการส่งเสริมในการเรียนภาษาอย่างยิ่ง

5.3 จากภาษากับกระบวนการคิดใน 5.2 นี้ ย่อมเป็นทางที่ฝึกให้เด็กเข้าใจ หรือเข้าใจเรื่องแผ้วถางทางไปสู่การแต่งความได้ดี

5.4 จากความหมายของคำหรือเรื่องราวที่เล่า ช่วยให้เด็กจำรูปคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น การจำรูปคำได้แม่นยำ ย่อมช่วยในการกวาดสายตาในการอ่าน อ่านได้รวดเร็ว สามารถใช้ประโยชน์ในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนเสียของการอ่านโดยใช้แผนภูมิประสบการณ์

1. การที่จะส่งเสริมให้เด็กเล่าประสบการณ์ได้ดี จำต้องหาวิธีกระตุ้นหลายรูปแบบและยังต้องใช้เทคนิคในการเขียนเรื่องราวให้สนุก น่าสนใจ มีการซ้ำคำในลักษณะต่าง ๆ เป็นงานที่ยากครูมักจะไม่วินิจฉัยที่จะทำ
2. การเล่าเรื่องของเด็ก มักหลีกเลี่ยงคำที่ยากเกินระดับการอ่าน หรือไม่ปฏิบัติตามลำดับชั้นการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้คำสับสน
3. ประสบการณ์ของเด็กผู้เรียนทุกคนอาจไม่สอดคล้องกัน การที่ปฏิเสธเด็กคนใดคนหนึ่ง ต้องทำอย่างละม่อม มิฉะนั้นเด็กที่ถูกปฏิเสธ ไม่ยอมรับประสบการณ์ที่เขาเล่าย่อมเสียกำลังใจไป

สรุป การสอนอ่านแบบนี้ เหมาะที่จะใช้เรียบเรียง หล่อหลอมรวมประสบการณ์ (ความรู้) ในกลุ่มประสบการณ์ (วิชา) ต่าง ๆ ให้กะทัดรัด เพื่อส่งเสริมให้เด็กใช้คำซ้ำ ในลักษณะต่าง ๆ ได้ดี จำรูปคำได้แม่นยำ และฝึกให้เด็กคิดอย่างมีระบบได้ดี และแผนภูมิประสบการณ์ ย่อมนำไปสู่การอ่านเรื่องราวเป็นความรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้การอ่านเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

2.1.9. การสอนอ่านในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 (กรรณิการ์, 2533)

เด็กในระดับชั้นนี้ทักษะต่าง ๆ คล่องแคล่วพอสมควร แต่ครูต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของเด็กมาเกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มพูนให้เด็กมีประสบการณ์และทักษะดียิ่งขึ้น เด็กผู้ชายวัยนี้ชอบอ่านหนังสือประเภทผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบนิยายเรื่อง รัก ๆ ใคร่ ๆ เรื่องความรู้เกี่ยวกับผู้หญิงควรส่งเสริมการอ่านของเด็กไม่มีประโยชน์ที่ครูจะฝืนใจเด็กในเรื่องการอ่านเพราะจะทำให้เด็กเกลียดการอ่าน ถ้าครูให้คำแนะนำที่ดีจะสามารถแนะนำให้เด็กใช้ประโยชน์จากการอ่านเพื่อการเรียนได้มากขึ้น สิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงในการสอนเด็กระดับนี้ คือ

- อ่านในใจได้รวดเร็ว เก็บใจความสำคัญได้
- อ่านเข้าใจข้อความอย่างถูกต้อง ไม่ใช่แว่แวหรือสับสน
- อ่านแล้วจดจำเพื่อหาสาระสำคัญของหนังสือได้
- รู้จักคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
- อ่านออกเสียงได้ถูกต้องวรรคตอน เข้าใจง่าย
- อ่านออกเสียงได้เหมือนเสียงพูดธรรมชาติ
- อ่านได้น่าสนใจ

2.1.10 การประเมินผลการอ่าน(กรณีการ, 2533)

การประเมินผลการอ่าน จะต้องประเมินผลทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจเพื่อจะได้ทราบว่า มีสิ่งใดบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง และสิ่งใดที่ได้ผล การประเมินผลจะช่วยให้ได้ผลทั้งครูและเด็ก ครูมีโอกาสร่วมปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น จะได้บรรลุเป้าหมายเพื่อช่วยทำให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านดีขึ้น เด็กมีโอกาสร่วมปรับปรุง จะได้พัฒนาทางด้านการเรียน (สมศักดิ์, 2527 อ้างถึงใน กรณีการ 2533) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการอ่านดังนี้

การประเมินผลการอ่านออกเสียง ได้แก่ การกำหนดข้อความให้นักเรียนอ่าน ส่วนการวินิจฉัยว่านักเรียนมีปัญหาในการอ่านออกเสียงอย่างไรนั้นสามารถปฏิบัติได้ 2 รูปแบบ คือ

ก. สัมภาษณ์การอ่านอย่างง่าย (Informal Reading Inventory) คือ ขณะให้นักเรียนอ่าน ครูบันทึกข้อบกพร่องในการอ่านของเด็กไว้ ข้อบกพร่องได้แก่ อ่านตก อ่านเกิน อ่านซ้ำ อ่านผิด แล้วแก้พฤติกรรมในการอ่าน เช่น ใช้มือชี้คำในขณะที่อ่าน โคลงคี่ระยะ อ่านซ้ำ อ่าน ๆ หยุด ๆ อ่านไม่ได้ ฯลฯ แล้วรวบรวมความถี่ของข้อบกพร่องไว้เป็นรายบุคคลและทั้งชั้น ครูจะทราบปัญหาของเด็กว่าเป็นไปด้านใดบ้าง เช่น ด้านการรับรู้คำ ความเข้าใจในการอ่าน สำหรับการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ครูทำได้โดยครูถามให้เด็กตอบปากเปล่าถามทั้งเนื้อเรื่องหรือถามเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง ครูบันทึกไว้ว่านักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากน้อยเพียงใด

ข. แบบสำรวจข้อผิดพลาดในการอ่าน (Reading Miscue Inventory) คือ การพิจารณาข้อผิดพลาดในการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนทั้งในด้านเสียง รูปคำ ความหมายและไวยากรณ์ แล้วรวบรวมข้อผิดพลาดจากการอ่านออกเสียงมาหาความถี่เพื่อดูว่าข้อผิดพลาดด้านใดมีส่วนทำให้นักเรียนขาดความเข้าใจในการอ่าน

การประเมินผลการอ่านในใจก็คือ วัดความเข้าใจการอ่านนั้นโดยปกติจะเขียนเป็นข้อความให้เด็กอ่าน ข้อความไม่ควรจะนำมาจากแบบเรียน ข้อความอาจเป็นร้อยแก้ว หรือ

ร้อยกรอง หรือจะเป็นบทสนทนาก็ได้ แต่ให้ความยากง่ายเท่าเทียมกับเนื้อหาในแบบเรียนที่กำหนดให้ ข้อความที่ให้อ่านควรเป็นข้อความประเภทข้อความหมายหรือแง่คิดแปลก ๆ ไว้ เมื่อให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนตอบคำถามทดสอบความเข้าใจในการอ่านในใจนั้น นอกจากจะอ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว จะต้องอ่านได้เร็วด้วย

2.2 เอกสารเกี่ยวกับการเขียน

2.2.1 ความหมายของการเขียน

ยง (2508) ได้ให้ความหมายของการเขียนคำไว้ว่า คือ การช่วยให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ของการเรียงลำดับอักษรในคำหนึ่ง ๆ เพื่อให้ออกเสียงชัดเจนและเขียนคำนั้นได้ถูกต้อง

สุนันทา (2511) ได้ให้ความหมายของการเขียนคำไว้ว่า คือ การเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ในการเขียนคำต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

ประยุทธ์ (2516) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้องและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเรียนวิชาสาขาใดก็ตามเด็กจะอ่านคำหรือประโยคนั้นได้ และเมื่ออ่านได้ต้องเขียนได้ด้วย

มัลลิกา (2531) ได้สรุปจากคำกล่าวของนักการศึกษาหลายท่านว่า การเขียนคำ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำเรียงตามลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์รวมทั้งตัวสะกดการันต์ ในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย

Gerberich, Green และ Jorgensen (อ้างถึงใน วชิระ, 2532) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำต่าง ๆ โดยเรียงพยัญชนะ สระ ได้อย่างถูกต้อง แต่เนื่องจากคำต่าง ๆ มีระดับความยากง่ายต่างกัน โอกาสที่บุคคลจะได้รับความสำเร็จในการเขียนคำจึงแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำ คือ ความสามารถในการเขียนคำเรียงตามลำดับพยัญชนะสระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ได้ถูกต้อง และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย

2.2.2 จุดมุ่งหมายและความสำคัญในการสอนเขียน

วรรณ (2526) ได้สรุปจุดมุ่งหมายการสอนเขียนคำในชั้นประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเขียนคำที่พอเหมาะกับวัยและระดับชั้นของนักเรียนได้ถูกต้องรวดเร็วและสะอาดเรียบร้อย

2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้คำ สนใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้คำและใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และความสามารถของนักเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้คำ สนใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้คำและใช้ได้ถูกต้องดีขึ้นตามวัยและระดับชั้นของนักเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนคำ สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานของการศึกษาทุกระดับชั้นทุกสาขาวิชา ดังนั้นจะต้องให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมาย ความหมายของคำ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสะกดคำ จะช่วยให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนและหมั่นฝึกฝน

2.2.3 รูปแบบของการสอนเขียน

บันลือ (2524) ได้จำแนกการสอนเขียนไว้ 5 แบบด้วยกัน คือ

1. การสอนเขียนแบบใช้เสียงพาไป การสอนเขียนแบบนี้มุ่งใช้ความดีเด่นของภาษาไทยที่มีเสียงคงที่และใช้ความสัมพันธ์ของการฝึกอ่านแบบสะกดตัวกับการเขียนมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ตัวอย่างเช่น ครูบอกคำที่จะให้เขียน มานี้ เด็กไล่สะกดคำพร้อมกัน มออา-มา-นอ-นี่ มานี้ การสอนเขียนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียนให้เป็นประโยชน์ เพราะเสียงพาไปอย่างกลมกลืนกันดี

2. การสอนเขียนแบบให้เห็นรูปคำก่อน การสอนเขียนแบบนี้มุ่งให้เด็กฝึกเขียนคำใหม่ในบทเรียนได้แม่นยำยิ่งขึ้น และยังมุ่งให้เข้าใจความหมายของคำในรูปประโยค ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ที่เด็กผู้เรียนได้เห็นรูปแบบของประโยคในการใช้คำนั้น ๆ นอกเหนือจากการแปลความหมายเฉพาะคำนั้นเท่านั้น โดยมีวิธีสอน ดังนี้ ครูเขียนเป็นประโยค แล้ววงเล็บคำใหม่ในบทเรียนดังนี้ "นายอำเภอเป็น (ข้าราชการ) ในอำเภอ " ให้นักเรียนอ่านประโยคก่อนแล้วจึงให้อ่านคำในวงเล็บแบบสะกดตัว แล้วลบในวงเล็บออกเป็นบางส่วน หรือออกทั้งหมดแล้วให้นักเรียนอ่าน แล้วจึงให้นักเรียนคัดลอกข้อความในวงเล็บให้ถูกต้อง

3. การฝึกไล่สะกดคำ ในขณะที่ครูเขียนหรือนักเรียนเขียนข้อความบนกระดานดำหรือทำแผนภูมิประสมการณ์ โดยครูเขียนข้อความลงบนกระดานหรือแผนภูมิ นักเรียนก็ไล่สะกดตัวไปที่ละคำ ๆ โดยที่ครูเขียนไปตามที่นักเรียนไล่ตัวสะกด เสร็จแล้วจึงให้นักเรียนอ่าน แล้วจึงคัดลอกลงในสมุด

4. การเขียนโดยใช้บันทึกแบบอย่าง ซึ่งวิธีสอนดังนี้ คือ ครูทำแถบประโยคที่เลื่อนได้ โดยให้นักเรียนอ่านประโยคแล้วค่อย ๆ ปิดประโยคจนมืด นักเรียนจึงเขียนประโยคนั้นลงไป วิธีการสอนเขียนแบบนี้เป็นการฝึกทักษะการอ่านเร็วสัมพันธ์กับการกวาดสายตาไปด้วย

5. การเขียนตามคำบอก เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมานานและยังใช้ได้ตราบปัจจุบันซึ่งจำเป็นต้องฝึกเสมอ ๆ ใช้เป็นกิจกรรมในการสอนเขียนสลับกันไปกับแบบอื่น ๆ เพื่อล่อใจไม่ให้เด็กเบื่อการสอนเขียนตามคำบอกจึงเป็นการฝึกสมาธิและความจำจากการฟัง พร้อมทั้งฝึกเขียนข้อความตามคำสั่ง

2.2.4 การสอนเขียน

1. การสอนเขียนไทย คือ การที่จะฝึกให้นักเรียนเขียนคำที่เรียนมาแล้วให้ถูกต้องโดยไม่ต้องดูแบบ การให้เขียนไทยโดยครูบอกคำหรือข้อความแล้วให้นักเรียนเขียนตามการสอนเขียนแบบนี้เรียกว่า เขียนตามคำบอก หรืออาจจะใช้คำหรือข้อความมาแล้วให้นักเรียนพิจารณาว่าคำใดผิด ให้นักเรียนแก้คำที่ผิดนั้นให้ถูกต้อง หรืออาจจะให้คำที่เขียนผิดมาแล้วให้นักเรียนเขียนคำเหล่านั้นให้ถูกต้อง ดังเช่น

King (1965) ได้กล่าวถึงการฝึกให้นักเรียนเขียนคำ มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบ (Examine) ได้แก่ การตรวจสอบคำที่จะเขียนอย่างระมัดระวัง เช่น คำที่มีอุปสรรค (Suffix) และคำที่มีปัจจัย (Prefix) แล้วบันทึกไว้
 2. ออกเสียง (Pronounce) ได้แก่ การออกเสียงคำที่เขียนได้ถูกต้อง
 3. สะกดคำ (Spell) ได้แก่ การฝึกทักษะสะกดคำที่จะเขียนด้วยปากเปล่า โดยออกเสียงดัง ๆ ทำเช่นนั้นหลายครั้ง
 4. เขียน (Write) ได้แก่ การฝึกเขียนคำสะกดนั้น ๆ 5-10 ครั้ง แล้วตรวจสอบดูว่าเขียนถูกต้องหรือไม่
 5. ใช้ (Use) นำคำที่เขียนสะกดคำมาแต่งประโยค
 6. ทบทวน (Review) ทบทวนคำที่เขียนสะกดคำแต่ละคำในโอกาสต่อไป
- ประเทิน (2530) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนเขียนคำไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความหมายและการออกเสียง ในขั้นนี้ครูจะต้องให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ มองเห็นคำรวมทั้งออกเสียงคำนั้นและสามารถที่จะพูดเป็นประโยคโดยใช้คำเปล่านั้นอย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 การมองเห็นรูปคำ ในขั้นนี้ครูจะต้องให้นักเรียนได้มองเห็นรูปคำและส่วนประกอบต่าง ๆ ของคำ แยกคำออกเป็นพยางค์ ออกเสียงคำนั้นเป็นพยางค์ แล้วสะกดเป็นคำอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 การระลึกคำ คือ ให้มองดูคำนั้นแล้วให้สะกดโดยไม่ต้องมองดูตรวจทานว่า การสะกดคำนั้นถูกต้องหรือไม่ ถ้าสะกดผิดก็ให้นักเรียนย้อนกลับไปเริ่มต้นใน ขั้นที่ 1

ขั้นที่ 4 การเขียนคำให้ถูกต้องจากความจำ ใส่วรรณยุกต์ สระ ได้ถูกต้อง แล้วตรวจดูว่าเขียนคำเหล่านั้น ได้ถูกต้องชัดเจนดีหรือไม่

ขั้นที่ 5 การทบทวนให้นักเรียนเขียนคำโดยไม่ต้องดูแบบ ถ้าเขียนถูกต้อง 3 ครั้ง แสดงว่านักเรียนรู้จักคำนั้นดีแล้ว และถ้าจะให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้นควรให้นักเรียนนำคำนั้นไปเขียนเป็นประโยค เขียนเป็นเรียงความ และเขียนจดหมายก็ได้

นักวิชาการ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2522) ได้เสนอการเขียน คำตามคำบอกไว้ว่า ควรสอนตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูอ่านเรื่องทั้งหมดตามที่ต้องการให้นักเรียนฟังก่อนหนึ่งเที่ยวเพื่อให้เข้าใจความหมายของคำ เรื่องราว และการเร้าความสนใจให้นักเรียนอยากเรียน
2. ครูอ่านคำหรือประโยคหรือวรรคให้นักเรียนฟังสองครั้ง ครั้งแรกให้นักเรียนฟังอย่างมีสมาธิ หรือตั้งใจฟังและติดตาม และเพื่อความเข้าใจความหมายจำคำที่เขียนได้
3. อ่านคำหรือประโยคให้นักเรียนฟังครั้งที่สองแล้วให้นักเรียนลงมือเขียนในการเขียนตามคำบอกควรปฏิบัติดังนี้

- 3.1 ครูอ่านคำหรือประโยคให้ถูกต้องชัดเจน
- 3.2 ถ้ามีเสียงรบกวนให้หยุดอ่านในช่วงนั้น
- 3.3 ถ้านักเรียนฟังคำได้ไม่ชัดก็อ่านซ้ำคำนั้นอีก
- 3.4 สังเกตและแนะนำวิธีฟังอย่างมีสมาธิแก่นักเรียน

2. การสอนเขียนเรื่อง คือ ให้นักเรียนรู้จักเขียนข้อความเป็นประโยคและเป็นกลุ่มคำ โดยข้อความเป็นประโยคและกลุ่มคำนั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกัน เมื่อเขียนแล้วอ่านได้ความเรื่องราว การเขียนเรื่องมีวิธีเขียนหลายแบบ เช่น เขียนเรื่องจากภาพที่ครูกำหนดให้เขียนเรื่องจากที่ครูกำหนดให้เขียนเรื่องจากข้อความที่ครูกำหนดให้ เขียนเองโดยกำหนดชื่อเรื่องและคำต่าง ๆ เอง

3. การเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร เป็นการเขียนเพื่อส่งข่าวให้ผู้อื่นได้ทราบ ได้แก่ การเขียนจดหมายในลักษณะต่าง ๆ เขียนจดหมายลาครู เขียนจดหมายถึงเพื่อน เขียนจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่ ฯลฯ

4. การเขียนเพื่อบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ การเขียนดังกล่าวเพื่อเป็นการเตือนความจำ และเป็นการบอกให้คนอื่นได้ทราบเรื่องราวเหตุการณ์นั้น ๆ

5. การเขียนรายงาน การเขียนรายงานเป็นการเตือนความทรงจำ และเป็นการบันทึกสิ่งที่ได้จากการพบเห็นหรือจากการที่ได้อ่านมา

6. การเขียนประกาศเชิญชวนและเขียนโฆษณา การเขียนดังกล่าวนี้ใช้ประโยชน์กับคนส่วนรวม ทำให้คนได้เข้าใจในสิ่งที่เขายังไม่ทราบ

7. การเขียนบัตรเชิญหรือคำอวยพร การเขียนดังกล่าวมุ่งให้เด็กได้มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นการฝึกให้รู้จักเขียนถึงผู้อื่นในทางที่ดี

8. การย่อเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เรื่องจากหนังสือ การเขียนแบบนี้จะทำให้ผู้อื่นได้เข้าใจเรื่องราวโดยไม่ต้องอ่านอย่างละเอียด และช่วยให้ตัวผู้ย่อเองเกิดความเข้าใจเป็นการฝึกการใช้ภาษาด้วย

การสอนเขียนแบบต่าง ๆ นี้ครูจะต้องรู้จักเลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพชั้นเรียนในระดับเด็กนักเรียน ครูสามารถใช้การสอนเขียนได้ทุกรูปแบบ โดยกำหนดคำหรือข้อความ หรือสถานการณ์ที่ง่าย ๆ ก่อน แล้วค่อย ๆ ยากขึ้นในระดับชั้นสูงขึ้นไป

2.2.5 การสอนเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

สิ่งที่ควรเน้นเรื่องการสอนในระดับชั้นนี้คือ การเขียนสะกดคำ คัดจดหมาย เขียนบันทึกสั้น ๆ การทำแบบฝึกหัดในบทเรียน การเว้นช่องไฟระหว่างตัวอักษร การเว้นวรรคตอนในข้อความให้ถูกต้อง มีความประณีต และรวดเร็วในการเขียน และควรฝึกให้เขียนแบบสร้างสรรค์ เช่น เขียนคำบรรยายภาพประกอบ รู้จักใช้ถ้อยคำจำนวนให้เหมาะสม ฝึกการเขียนเรื่องให้ถูกแบบ และการย่อความให้ได้ใจความชัดเจน คำที่นำมาให้เขียนเป็นที่ยากกว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ เป็นคำประเภทที่มีตัวการันต์มาก

2.2.6 การประเมินผลการเขียน

ทักษะทางด้านการเขียนสามารถดำเนินการทดสอบได้หลายด้าน แต่ละด้านมีวิธีการทดสอบเฉพาะอย่างไร (สมศักดิ์, 2527 อ้างถึงใน กรรณิการ์, 2533) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเขียนแต่ละด้านไว้ดังนี้

- ประเมินผลด้านการเขียนสะกดคำ ในด้านการเขียนสะกดคำต้องหาคำจากแบบเรียน คำที่มีความสำคัญในทางสังคม และเป็นคำที่ยากพอควร การประเมินผลการเขียนสะกดคำนี้ อาจจะอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนเขียนตามหรืออาจจะให้คำที่สะกดผิดปนอยู่แล้วให้นักเรียนเลือกคำที่สะกดผิดแล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

- ประเมินผลด้านการเขียนเรื่องหรือเรียบเรียงความ ในการประเมินผลด้านนี้ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. วัดโดยตรง ได้แก่ การให้นักเรียนได้ลงมือเขียนเรื่องจริงตามที่กำหนดให้
วิธีการเขียนนั้น มีหลายวิธีการ

- ก. กำหนดหัวข้อเรื่องให้เขียน
- ข. กำหนดภาพให้เขียนจากภาพ
- ค. ให้เขียนต่อจากเรื่องที่ครูเล่าให้ฟังค้างไว้
- ง. เล่าเรื่องให้ฟังแล้วให้เขียนแนวใหม่
- จ. กำหนดให้จำนวนหนึ่ง แล้วให้ใช้คำนั้นเขียนเรื่อง
- ฉ. ให้เขียนบทสนทนา บทละคร

2. วัดโดยทางอ้อม วิธีนี้วัดได้โดยการสร้างแบบทดสอบสำหรับวัดความรู้ในด้าน
ต่าง ๆ เฉพาะด้าน ซึ่งได้แก่ การวัดกลไกทางภาพโดยมีความเชื่อว่า ถ้าเด็กเข้าใจในเรื่อง
ต่อไปนี้ก็จะเขียนความเรียงได้ การวัดกลไกทางภาษาจะวัดได้เรื่องต่อไปนี้

- ก. คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์ที่กำหนดให้
- ข. ความหมายของสำนวน
- ค. การหาคำสัมผัสคล้องจอง
- ง. คำศัพท์ที่ไม่เข้าพวก
- จ. คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำศัพท์ที่กำหนดให้
- ฉ. คำสำนวน ให้หาคำหรือสำนวนที่เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้
- ช. แบบทดสอบให้หาความบกพร่องในด้านหลักภาษา การใช้ภาษา หรือ
สำนวนอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ซ. แบบทดสอบให้หาความบกพร่องในด้านหลักภาษา การใช้ภาษา หรือ
สำนวนอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ณ. แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา โดยให้ปรับปรุงข้อความให้
ถูกต้องและได้ความชัดเจน
- ญ. แบบทดสอบให้หาข้อบกพร่องในลักษณะต่าง ๆ
 - ใช้ความหมายผิด
 - ใช้วรรคตอนผิด
 - ใช้คำพ้องเพี้ยน
 - ใช้สำนวนผิด
 - ใช้หลักภาษาผิด

- ญ. แบบทดสอบการเปลี่ยนสำนวนโวหารให้เหมาะสมกับความ
- ฎ. แบบทดสอบการเข้าประโยค
- ฏ. แบบทดสอบเรียบเรียงเรื่อง
- ท. แบบทดสอบตามวรรคตอน

การประเมินผลด้านหลักภาษา การประเมินผลทางด้านนี้ คือ วัดความสามารถในการนำหลักภาษาไปใช้ ดังนั้นจึงมักจะมีสอดแทรกอยู่ในทักษะต่าง ๆ อยู่เสมอ การทดสอบทำได้ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย

2.3.1 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

ในการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจะต้องยึดหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสำคัญ ก่อนสอนผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด ว่าหลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างไร ให้สอนอะไร และสอนมากน้อยแค่ไหน เมื่อศึกษาเข้าใจหลักสูตรแล้วจึงจะเตรียมเนื้อหาที่จะสอน เตรียมกิจกรรม และเตรียมประเมินผล จากกิจกรรมที่ได้สอนไป เพื่อดูว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่ครูผู้สอนในปัจจุบันจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจก็คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในหลักสูตรเน้นสัมฤทธิ์ผลทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิดความเข้าใจแสวงหาความรู้และมีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย สำหรับเนื้อหาภาษาไทยตามที่กำหนดในหลักสูตรนั้นเป็นเนื้อหาที่มุ่งฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เช่น

ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้มีการกำหนดเนื้อหาในส่วนที่เป็นภาษาไทยโดยตรงไว้ดังนี้

การฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังเสียงต่าง ๆ เช่น ฟังเสียงพยัญชนะที่ต่างกันได้แก่ ฟ-ช-ผ-ส-ร-ล-ฬ ฟังเสียงสระประสม สระเดี่ยว ฟังเสียงตัวสะกดมาตราต่าง ๆ ฟังความหมายของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ฟังเรื่องราวต่าง ๆ แล้วตอบคำถาม ฝึกการปฏิบัติตนในการฟัง ฯลฯ

การพูด ให้นักเรียนฝึกออกเสียงคำวลี ประโยค ฝึกมารยาทการพูด การสนทนา ฝึกการพูดกับบุคคลต่าง ๆ ฝึกการแสดงละคร ฯลฯ

การอ่าน ให้นักเรียนอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรอง อ่านอักษรย่อ อ่าน

เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในภาษาไทย ฯลฯ

การเขียน ให้นักเรียนเขียนวลี ประโยค ฝึกการเขียนคำสัมผัส ฝึกการใช้
อักษรย่อ ฝึกใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ทางภาษาไทย ฝึกเขียนจดหมายประเภทต่าง ๆ เช่น
จดหมายถึงผู้ใหญ่ จดหมายถึงครู จดหมายถึงเพื่อน จดหมายติดต่อดูราชการงาน ฯลฯ

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 การฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ที่สามารถนำเนื้อหา
สาระมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น

การฟัง ให้นักเรียนฟังเรื่องราวจากบทปลูกใจ ข่าวเหตุการณ์ การบรรยายของ
วิทยากร การฟังพระธรรมเทศนา ตำนาน หรือหนังสือสำหรับเด็กประเภทสารคดีและบันเทิงคดี
ฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ฯลฯ

การพูด ให้นักเรียนฝึกพูดโดยนำปัญหาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาพูด
เช่น อุบัติเหตุ น้ำท่วม ฯลฯ

การอ่าน ใช้ข้อความหรือบทความจากหนังสือกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ บ้างหนังสือ
พิมพ์บ้าง มาฝึกอ่าน นอกจากนั้นก็ควรให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจากตารางแผนที่ แผนที่ แผนผัง ลูกโลก
แบบแปลน กราฟ สถิติต่าง ๆ ฯลฯ

การเขียน ให้นักเรียนได้ฝึกเขียนข้อความในบัตรต่าง ๆ เช่น บัตรอวยพรบ้าง
คำแสดงความเสียใจบ้าง คำแสดงความยินดีบ้าง นอกจากนี้ยังอาจให้นักเรียนเขียนแผนที่เขียนคำ
โฆษณา ตลอดจนการรู้จักใช้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเขียนด้วย ฯลฯ

การที่ครูได้ศึกษาเนื้อหาสาระให้เข้าใจครูจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนให้สอดคล้องได้ ทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน ซึ่งจะช่วยให้
นักเรียนได้รับความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตร และมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนที่ดี แต่ในงานวิจัยนี้
จะมุ่งศึกษาด้านการอ่านและการเขียนตามเนื้อหาที่คัดเลือกจากคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ จากเอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

2.3.2 หลักการสอนภาษาไทย

แนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับ
ปรุงพุทธศักราช 2533) ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง รู้จักค้นคว้า
ความรู้ สรุปและตัดสินใจเองโดยการลงมือปฏิบัติ เน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น ใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

มณฑา (2524) สำเร็จ (2527) ได้เสนอหลักสำคัญ ๆ ที่เป็นแนวการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงธรรมชาติในการเรียนการสอนของเด็กที่เรียนรู้โดยการเลียนแบบ
2. ให้เด็กเรียนองค์ประกอบของภาษา คือ การออกเสียง การเข้าใจความหมายและโครงสร้างของคำ
3. สอนให้เกิดสัมพันธทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน
4. สอนให้เกิดความคล่องแคล่วทางภาษา (เกิดทักษะ)
5. สอนให้เกิดความรู้ มุ่งให้เด็กเรียนโดยการกระทำมากที่สุด
6. สอนให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

2.2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนในการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การเรียนให้สามารถใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว จำเป็นต้องฝึกฝน และยิ่งฝึกฝนมากเท่าใดก็ยิ่งมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้นเท่านั้น การฝึกฝนอาจทำได้ด้วยตนเอง และทำเป็นกลุ่ม ฝึกฝนด้วยความสนุกและอยากทำ ซึ่งครูช่วยได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาตลอดจนการวัดผล

สื่อการเรียนหรือสื่อการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (สำเร็จ, 2527)

1. ประเภทวัสดุอุปกรณ์ เช่น บัตรคำ, ของจำลอง, เทป, แผนภูมิ, รูปภาพ, สีส และเครื่องมือที่ใช้ทำสื่อ
2. ประเภทอุปกรณ์ เช่น กระเป๋าค้น, สมุดประสมคำ
3. ประเภทเกมต่าง ๆ เช่น เกมตกปลา, เกมกระจกพิเศษ เป็นต้น
4. ประเภทเพลง
5. ปริศนาคำทาย

การเลือกและการใช้สื่อการสอนทักษะการเข้าใจภาษาและการใช้ภาษาได้แก่ เกม, เพลง, บัตรคำ, ปริศนาคำทาย และสื่อประกอบ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์การเลือกและใช้สื่อการเรียนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา

1. ควรเลือกใช้สื่อที่ฝึกความคิดและทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์กันให้มากที่สุด
2. เลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้
3. เลือกให้เหมาะสมกับอายุ สติปัญญาและประสบการณ์ของผู้เรียน
4. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากกว่าครู
5. เลือกที่ทำทลายความสามารถของนักเรียน
6. เลือกใช้สื่อที่ให้ข้อเท็จจริงและความคิดรวบยอดที่ถูกต้องแก่นักเรียน
7. เตรียมให้พร้อมก่อนใช้และใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและตามขั้นตอน

นอกจากการเลือกใช้สื่อเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอน ควรคำนึงถึงการเลือกสื่อและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมอีกด้วย, (มณฑา, 2524) ให้คำแนะนำไว้ดังนี้

1. ถ้าเป็นกิจกรรมใหม่ ๆ ครูต้องให้เด็กเข้าใจความมุ่งหมายและวิธีการเล่นอย่างชัดเจน
2. ในการเล่นแต่ละครั้งครูจะต้องเน้นให้เด็กเล่นตามเกณฑ์หรือระเบียบที่วางไว้ และสาธิตการเล่นที่ถูกต้องให้นักเรียนดูอย่างชัดเจน
3. กำหนดเวลาเล่นให้แน่นอน ไม่ควรล่าช้าเกินไป
4. ในการจัดแบ่งหมู่แข่งขัน ครูควรจัดละกันระหว่างนักเรียนที่เรียนเก่งและนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อฝึกให้รู้จักการช่วยเหลือกันและเกิดกำลังใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน
5. ครูต้องมีส่วนเน้นเรื่องความสนใจเป็นนักกีฬา ความสำคัญของการเล่นไม่ได้อยู่ที่การแพ้หรือชนะ แต่อยู่ที่การแสดงน้ำใจต่อกันความร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง
6. ในการจัดกิจกรรม ครูควรให้เด็กมีส่วนในการจัดอุปกรณ์บ้างหรือส่งเสริมให้เด็กลองคิดหาการเล่นเอง ที่จะมาใช้ประกอบการเรียนการสอนบ้าง
7. ในกรณีที่การเล่นใดมีวัสดุอุปกรณ์ก็ควรจัดเก็บใส่กล่องหรือซองไว้เป็นชุด ๆ ตามชนิดของการเล่นแต่ละกิจกรรมไว้ พร้อมทั้งมีรายการชื่อเกม จุดมุ่งหมายและการใช้เขียนไว้บนกล่องหรือซอง จะช่วยให้สะดวกในการหยิบใช้สอยในเวลาต่อไป
8. กิจกรรมที่นำมาใช้ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่ใช้เสียงดังจนรบกวนการเรียนการสอนของชั้นอื่น ๆ

2.3.4 ทฤษฎีการสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยเท่าที่เคยสอนกันมานั้น เน้นให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษาไทยแบบท่องจำ โดยวิธีที่ครูเป็นแบบอย่าง มิได้คำนึงถึงการที่จะนำความรู้นั้น ไปช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้เกิดความไม่คล่องแคล่วในการใช้ทักษะทางภาษาไม่มีส่วนร่วมในการศึกษา และไม่เกิดทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย การเรียนรู้ภาษาเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมภายนอกควบคู่ไปกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนภายในโรงเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน จึงควรพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของการสอนดั้งเดิม โดยคำนึงถึงสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา ทักษะการใช้ภาษาเป็นสื่อความความคิด ความเข้าใจ แล้วฝึกทักษะให้คล่องแคล่ว (สำเริง, 2527) ทฤษฎีที่มีบทบาทมากสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษามีดังนี้ (ศิรินันท์, 2524 ศรีวิไล, 2528 และ สัจด, 2528)

1.1 ทฤษฎีสานาม (Field Theory) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่เข้ารับรู้เรียกว่า สานามการรับรู้ให้เข้าใจในสิ่งที่เรียนมากกว่าการจดจำ เน้นกระบวนการแก้ปัญหา วิธีการให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จัดการเรียนรู้ให้ค้นพบด้วยตนเอง โดยจัดตามความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันได้จากการรับรู้อย่างมีความหมายการที่แต่ละบุคคลได้ติดต่อเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และความคิดในการเข้าใจความหมาย

1.2 ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Association Theory) มีแนวความเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งเร้าและการตอบสนอง จัดเนื้อหาสาระหรือประสบการณ์เรียนรู้จากสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่ซับซ้อน ให้เด็กได้เรียนรู้จากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวมหรือเรียนสิ่งที่ เป็นพื้นฐานก่อนที่จะเรียนกฎเกณฑ์ใด ๆ

1.3 ทฤษฎีข่าวสาร (Information Theory) เชื่อว่าสิ่งสำคัญในการสื่อสารทางภาษามีใช่เนื้อหา แต่เป็นโอกาสที่เนื้อหานั้นถูกถ่ายทอด การควบคุมที่ใช้ในการพูดมีความสำคัญต่อการผลิตภาษาและการพูดภาษาของบุคคล (ศิรินันท์ และคณะ อ้างถึงใน วิไล, 2534)

จากทฤษฎีการสอนภาษา จะพบว่าครูควรศึกษาค้นคว้าวิธีการสอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม สร้างความเข้าใจและทักษะให้แก่นักเรียนเป็นประการสำคัญ

2.3.5 จิตวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทย วิไล (2535)

องค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตรนั้นมี สติปัญญาของผู้เรียน การรับความรู้ของผู้เรียน วิธีการถ่ายทอดของครู เนื้อหา

สาระของวิชา และหลักการสอน แล้วยังควรคำนึงถึงกระบวนการทางจิตวิทยา โดยเฉพาะการสอนภาษาไทยใช้ในระดับภาษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก ความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการสอนและการเรียนรู้ภาษาไทยมีอยู่หลายประการ คือ

2.3.5.1 จิตวิทยาการศึกษา (Education Psychology)

การศึกษา คือ การค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น ส่วนจิตวิทยาการศึกษานั้นหมายถึง วิธีการและกระบวนการที่จะทำให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการศึกษาที่สำคัญหลายประการ เช่น

1.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) การเรียนการสอนภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอันมาก การสอนจึงควรใช้วิธีสอนภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอันมาก การสอนจึงควรใช้วิธีสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ วิธีที่จะทำให้การสอนค่อนข้างจะได้ผลดี คือ การแบ่งกลุ่มกิจกรรม และการสร้างสถานการณ์ทางการสอนที่จะเสริมเด็กที่มีความสามารถสูงให้สูงขึ้นและเสริมผู้ที่มีความรู้ด้วยให้มีความงอกงามมีพัฒนาการทางภาษา เป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรระลึกให้มาก

1.2 ความพร้อม (Readiness) คือ สภาพความเจริญเติบโตความรู้พื้นฐานและความสนใจที่จะทำให้ผู้เรียนพร้อมที่จะรับรู้ในสิ่งที่ครูให้

องค์ประกอบสำคัญของความพร้อมมีหลายประการ คือ

ก. วุฒิภาวะ หมายถึง ความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ตามอายุ เด็กยังเจริญวัยเพียงใดก็ยังมีความพร้อมที่จะรับรู้มากขึ้นเพียงนั้น

ข. ประสบการณ์หรือความรู้เดิม หมายถึง ความพร้อมที่จะเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ความต่อเนื่องในบทเรียน การรับรู้จะง่ายขึ้นหากครูสอนในสิ่งที่เด็กสนใจ โดยสอนให้เรื่องต่อเนื่องเป็นลำดับ

ค. บทเรียนสัมพันธ์กับเด็ก การจัดบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสนใจของเด็กก็จะทำให้เด็กรับรู้ได้เร็วขึ้น

1.3 กระบวนการเรียนรู้ วิจัย (อ้างถึงในวิไล, 2534) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่าจะต้องมีลักษณะดังนี้ เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เขาต้องเผชิญบ่อย ๆ คือ หนึ่ง เรียนรู้จากการกระทำของตัวเอง สอง ให้เด็กสามารถเรียนรู้โดยวิธีการอีกอย่างหนึ่งไม่มีการกระทำหรือจากของจริง แต่เรียนรู้จากภาพหรือจินตนาการ และวิธีที่สามคือ การเรียนรู้จากสัญลักษณ์เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญมาก เพราะเด็กแปลการกระทำหรือจินตนาการออกเป็นคำพูด

1.4 เป้าหมายของการเรียนรู้ (Purposeful Learning) การตั้ง

เป้าหมายก่อนการสอนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการกระตุ้นความสนใจในบทเรียนให้ มากเมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดมุ่งหมายของการเรียนคืออะไร เรียนแล้วจะได้รับประโยชน์อะไรดังนั้น ครูจึงต้องตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ในบทแต่ละบทเรียน

1.5 การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) กฎของการเรียนรู้ที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง คือ การฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้การเรียนรู้ได้ผลเร็วยิ่งขึ้น ตามความเชื่อของนักการศึกษาที่สำคัญคนหนึ่งคือ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ให้ความเห็นว่าการกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำในเนื้อหาได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษา การเขียน การอ่านต่าง ๆ

1.6 การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ (Learning by doing) การที่ได้ลงมือทำกิจกรรมจะทำให้เกิดการเรียนรู้เพราะเท่ากับมีประสบการณ์ตรงดังนั้นในการสอนภาษาไทย ครูจึงมิใช่ผู้ผูกขาดแต่เพียงผู้เดียวในการบรรยายความรู้แต่ต้องให้ได้มีโอกาสศึกษาดด้วยตนเองให้มากที่สุด

1.7 กฎแห่งผล (Law of Effect) การเป้าหมายต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ย่อมเกิดจากวิธีการสอน และหากการจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นที่พอใจของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาไทยทำให้เกิดการบกร่วงขึ้น ทางแก้ไขอย่างหนึ่งคือการตรวจผลงานของนักเรียน เมื่อผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนสม่ำเสมอเห็นข้อดีข้อด้อยของตนเองย่อมเกิดกำลังใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนและแสวงหาวิธีการที่ถูกต้อง

1.8 กฎแห่งการนำไปใช้ (Law of Use and disuse) ซึ่งหมายถึงว่าการเรียนรู้จะเกิดผลดีเมื่อมีการนำความรู้ไปใช้ ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะหากฝึกจนเข้าใจและจำได้ดีแต่ไม่มีโอกาสใช้ก็อาจลืมได้ ดังนั้นจึงควรได้ฝึกบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย

1.9 กฎแห่งแรงจูงใจ (Law of Motivation) แรงจูงใจมีส่วนสำคัญยิ่งในการเรียนภาษา ครูสามารถสร้างให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่เรียนภาษาขึ้นมาได้ เช่น การเน้นให้เห็นความสำคัญของการพูด การฟัง การอ่าน การชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการฝึกทักษะต่าง ๆ

1.10 การเสริมกำลังใจ (Reinforcement) การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ตนทำอะไรถูกต้อง เหมาะสมแล้วได้รับการชมเชย การเสริมกำลังใจนั้นทำได้ทั้งด้วยวาจา ด้วยการให้รางวัล ด้วยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือด้วยการแสดงออกทางอาการปรีชา

2.3.5.2 จิตวิทยาพัฒนาการ

การเรียนการสอนได้ผลดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเข้าใจพื้นฐานความงอกงามของนักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้เรื่องของการพัฒนาการเด็กจึงเป็นสิ่งที่ครูภาษาไทยควรระลึก และศึกษา เพื่อจะได้รับการสอนให้ได้ผล

พัฒนาการของมนุษย์ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย
2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์
3. พัฒนาการทางด้านสังคม
4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

ตามหลักการแห่งพัฒนาการดังกล่าว ครูภาษาไทยจึงควรศึกษาลักษณะของเด็กที่ละด้าน เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการความเจริญงอกงามของเด็ก ทั้งนักเรียนและครูจะสนุกสนานกับการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กได้รับความรู้ในภาษาไทย ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน (สมพร, 2526 อ้างถึงใน วิไล, 2535)

2.3.5.3 ลักษณะและธรรมชาติของการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะที่แตกต่างจากภาษาอื่นในหลายประเด็นทั้งในเรื่องของการออกเสียงที่แตกต่างกันไปย่อมให้ความหมายที่ต่างกันด้วย ภาษาไทยนั้นมีคำจำนวนมากที่มีคำเดียวแต่หลายความหมาย ความหมายของคำในภาษาไทยนั้นขึ้นอยู่กับบริบทหรือภาวะแวดล้อม ถ้อยคำ นอกจากนี้การใช้ภาษาต้องคำนึงถึงกาลเทศะและฐานะบุคคลด้วย

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.1 การสอนโดยให้เพื่อนช่วยเพื่อน

การเรียนการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนเป็นการสอนที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายบทบาทในการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การให้เพื่อนช่วยเพื่อนนั้นมิได้หมายถึงการให้นักเรียนมายืนหน้าชั้น แล้วทำหน้าที่สอนทุกอย่างแทนครู แต่หมายถึงการให้นักเรียนสอนเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน

Elizabeth Ann Hurler (1983) ได้ให้ความหมายของการสอนวิธีนี้ว่าเป็น ยุทธวิธีในการสอนซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการสลับเปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียนและประโยชน์ที่ได้รับคือ การเรียนรู้ซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นภายในกลุ่มนักเรียน ผู้สอนขณะทำการสอน และนักเรียนผู้เรียนโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น

Jones.coy Aa Rom(1982) กล่าวว่าการสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนเป็นยุทธวิธีที่ครูพยายามเข้าถึงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นและทำให้ครูไม่ต้องพะวงกับนักเรียนที่เรียนช้ากว่าผู้อื่น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าใช้ได้โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า สิ่งที่ครูควรคำนึงถึง คือ การเลือกนักเรียนผู้สอน นักเรียนผู้เรียนและให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจบทบาทของตนอย่างถูกต้อง

2.4.2 วัตถุประสงค์ของการสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน

การสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนเป็นการเรียนรู้แบบมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้เรียนทุกคนเป็นผู้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิธีนี้โดยสรุปมีดังนี้

1. เพื่อให้การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นไปเพื่อการสื่อสารมากกว่าการสอนแบบดั้งเดิมทั้งนี้เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นกันเองทำให้เกิดการปะทะสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนทุกคนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างทั่วถึง (M.A.A. Celani, 1979)
2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในหลายสถานะ แทนที่นักเรียนจะเรียนรู้จากครูคนเดียวก็ได้เรียนรู้จากแหล่งอื่นด้วย เช่น จากเพื่อนด้วยตนเอง หรือจากอุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้ในชั้นเรียน (Young, 1972)
3. เพื่อสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความกังวลในเรื่องข้อบกพร่องของตนเมื่อประกอบกิจกรรมทางภาษา จากการสนทนากับเพื่อนในวัยเดียวกันอาจทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น เพราะใช้ภาษาระดับเดียวกันและมีปัญหาในการเรียนที่คล้ายคลึงกัน เมื่อนักเรียนกล้าที่จะซักถามก็เกิดความมั่นใจว่าตนเองจะเข้าใจบทเรียนได้อย่างแน่นอน ในขณะที่เพื่อนนักเรียนผู้สอนจะรู้สึกภาคภูมิใจ และรู้สึกว่าตนได้รับความสำเร็จในการเรียนด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ นักเรียนจึงเกิดความสนใจที่จะเรียนมากขึ้น อันนำมาสู่ทัศนคติที่ดีในการเรียนในที่สุด (Sivasailam, 1973 อ้างถึงใน วิไล, 2535)
4. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้แน่นยิ่งขึ้น นักเรียนผู้สอนจะได้ทบทวนเรียนอีกครั้งหนึ่งในขณะทำการสอน ส่วนนักเรียนก็ได้รับประโยชน์โดยตรงจากนักเรียนผู้สอน เพราะเท่ากับว่ามีแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับได้ทันที โดยเฉพาะในลักษณะของการสอนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (เพ็ญสุข, 2528)
5. เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระครู แทนที่ครูจะต้องสอนและฝึกนักเรียนทุกคนในชั้น ก็เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาคอยสังเกต และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนเข้าถึงนักเรียนส่วนใหญ่มากยิ่งขึ้น (Statman, 1982 อ้างถึงใน วิไล , 2535)

6. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะให้รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันและทำงานอย่างมีระเบียบวินัย นอกจากนั้นยังทำให้นักเรียนเล็งเห็นถึงคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง (ปรีชา, 2524)

2.4.3 วิธีการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน

1. วิธีสอนแบบเพื่อนช่วยสอนนั้น อาจนำมาใช้ในชั้นเรียนตามปกติหรือเรียนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ นอกจากจะให้นักเรียนเรียนรู้จากเพื่อนในวัยเดียวกันแล้ว (Peer Tutoring) ก็อาจจัดชั้นเรียนใหม่โดยให้นักเรียนผู้สอนมีคุณวุฒิสูงกว่านักเรียนผู้เรียน (Cross-Age Tutoring) นอกจากนี้ครูอาจใช้วิธีการสอนดังกล่าวสอนเนื้อหาแต่ละรายวิชาตามปกติหรือนำไปดัดแปลงกับการสอนทบทวน ตลอดจนการสอนซ่อมเสริมได้ตามความเหมาะสม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีนี้ทำได้หลายลักษณะต่าง ๆ กันเช่น การทำแบบฝึกหัดตามที่กำหนด การฝึกฝนการอ่าน การเล่นเกมที่มีจุดประสงค์ทางด้านวิชาการ ตลอดจนการสัมมนาในกลุ่มย่อย เป็นต้น

2. จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมความรู้จากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ จากนักการศึกษาหลายท่าน เช่น Stewart W. Ehly and Stephen C. Larsen (1976) Malaragno, 1976) และ อุทัย (2528) พอสรุปวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยสอนได้ดังนี้

1. กระจายเนื้อหาในรายวิชาที่จะสอนให้เป็นบทย่อย ๆ แล้วจัดเรียงตามลำดับความเหมาะสม

2. เตรียมแบบฝึกหัดประกอบการเรียน หรือถ้าจัดให้มีการทดสอบประจำบทก็ควรจัดเตรียมแบบทดสอบที่อาจจัดให้มีหลายชุด แต่ให้มีความยากง่ายในระดับเดียวกันพร้อมกันนี้ควรกำหนดเรื่องการให้คะแนน การตีความจากผลการสอบ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตรวจและอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียนผู้ให้การทดสอบ ในกรณีที่ให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการสอนและทดสอบเองทั้งหมด

3. เตรียมแหล่งข้อมูลให้เพียงพอ เช่น หนังสือคู่มือ หนังสือพิมพ์ วารสาร รวมทั้งอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ เช่น เทปบันทึกเสียง วิดีทัศน์ ตลอดจนคำเฉลยแบบฝึกหัดแต่ละชุด

4. การเลือกนักเรียนผู้สอน (Tutors) นักเรียนผู้เรียน (Tutees) จัดกลุ่มหรือจัดคู่ระหว่างนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน และเตรียมนักเรียนผู้สอนให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตน

ในการเลือกนักเรียนผู้สอนนั้น ครูอาจเลือกนักเรียนตามระดับความสามารถ คือเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงและมีความสนใจที่จะสอนนักเรียนผู้เรียน สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ นักเรียนผู้สอนจะต้องมีความประพฤติ ลักษณะนิสัย และอารมณ์เป็น

ที่ยอมรับของนักเรียนผู้เรียนในกลุ่มของตนด้วย และถ้าเป็นไปได้ นักเรียนผู้สอนควรจะได้เรียนหรือมีความเข้าใจในเรื่องที่จะทำการสอนมาก่อน เพื่อป้องกันการให้ข้อมูลที่ผิดพลาดกับนักเรียนผู้สอน ส่วนนักเรียนผู้เรียนนั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่ต่ำกว่านักเรียนผู้สอน หรืออาจเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ในบางกรณีนักเรียนผู้เรียนอาจเป็นนักเรียนที่ขาดเรียนหรือมีปัญหาในการเรียนบางเรื่องครูจึงจัดให้มีการเรียนการสอนแบบให้เพื่อนช่วยสอน เพื่อให้ให้นักเรียนผู้เรียนที่มีปัญหาเหล่านี้ได้รับความรู้เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ

เมื่อครูคัดเลือกนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไป คือการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งโดยทั่วไปจะจัดนักเรียนที่เข้ากันได้ดีเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยให้มีอัตราจำนวนนักเรียนผู้สอนต่อนักเรียนผู้เรียนในเกณฑ์ที่พอเหมาะ ส่วนในกรณีที่ครูจัดนักเรียนเป็นคู่ ๆ ครูควรเลือกนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกันหรืออายุใกล้เคียงกันเป็นเกณฑ์

ขั้นตอนสุดท้ายที่ครูควรคำนึงถึง การเตรียมนักเรียนผู้สอนให้เข้าใจถึงวิธีการเรียนการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ตลอดจนวิธีเตรียมตัวในการสอน วิธีการในการดำเนินการสอน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน และการประเมินนักเรียนผู้เรียนในกลุ่มของตนว่ามีความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ครูควรอธิบายให้นักเรียนผู้สอนทราบถึงหน้าที่ของตนเมื่อการสอนสิ้นสุดลง

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าบทบาทหน้าที่ของทั้งครูและนักเรียนในการเรียนการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนจะต้องเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ครูไม่ได้เป็นผู้ฝึกหรือถ่ายทอดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์แก่นักเรียนทุกคนโดยตรง แต่อาศัยนักเรียนผู้สอนและฝึกให้นักเรียนคนอื่น หน้าที่และความรับผิดชอบของครู คือ การเลือกนักเรียนผู้สอน การจัดกลุ่มหรือการจัดคู่ของนักเรียน การบันทึกพัฒนาการในการเรียน เช่น สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชั้นเรียน และที่สำคัญคือ ครูจะต้องประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จากการที่ครูไม่ได้ทำหน้าที่สอนตลอดเวลา ทำให้มีโอกาที่จะเข้าถึงปัญหาของนักเรียนแต่ละคนได้มากยิ่งขึ้น โดยสังเกตจากการเรียนของแต่ละกลุ่มขณะทำการเรียนการสอน ครูจึงเปลี่ยนหน้าที่จากผู้สอนมาเป็นผู้ช่วย และเป็นแหล่งข้อมูล และเมื่อนักเรียนผู้สอนมีความชำนาญในการสอนเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำกลุ่มของตนได้เองแล้ว ครูควรลดบทบาทในการควบคุมดูแลลง ความเปลี่ยนแปลงนอกจากจะเกิดกับครูแล้วยังเกิดกับนักเรียนอีกด้วย กล่าวคือ นักเรียนจะเปลี่ยนไปจากการเป็นผู้ฟังอย่างเดียว มาเป็นผู้ทำกิจกรรมในการเรียน

การสอน เช่น นักเรียนผู้สอนนอกจากจะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองแล้ว ก็จะต้องทำหน้าที่สอนนักเรียนคนอื่น ๆ ต้องเตรียมการสอน รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง นอกจากนี้ยังต้องรู้วิธีการในการดำเนินการสอน เช่น การย่ำคำตอบที่ถูกต้อง การแบ่งกลุ่มทำงาน การนำกิจกรรมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งจะต้องรับผิดชอบในการเสนอผลการเรียนการสอนต่อครูผู้ควบคุมการสอน ซึ่งอาจทำได้โดยการเขียนรายงานหรือพบปะเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาที่มีอยู่และความเห็นของครูผู้ควบคุมการสอน สำหรับนักเรียนผู้เรียนก็ต้องร่วมมือในการทำกิจกรรม รวมทั้งซักถามเมื่อมีข้อสงสัยหรือขอให้มีการสอนซ่อมเสริมเมื่อไม่แน่ใจว่าตนเองจะสามารถผ่านจุดประสงค์ในการเรียนแต่ละครั้งได้

2.4.4 ผลที่ได้จากการนำเอาวิธีการสอนโดยเพื่อนช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอน

แนวความคิดที่เกี่ยวกับวิธีการให้เพื่อนช่วยสอนนั้น จากหลักฐานที่ค้นพบ ปรากฏว่าได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในยุคของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในประเทศอังกฤษ จากบันทึกของ Quintilian quoted in Paolitto (1976) ในหนังสือ อินสติตูต ออราทอเรีย (Institutio Oratoria) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการให้เด็กอ่อนวัยกว่า เรียนจากรุ่นพี่ และต่อมาในปี ค.ศ. 1530 Trotzendorf ครูชาวเยอรมันได้ใช้วิธีการโดยให้เด็กสูงอายุช่วยสอนเด็กวัยอ่อนกว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างใหญ่หลวงต่อการให้เพื่อนช่วยสอนเกิดจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมของประเทศอังกฤษในตอนปลายศตวรรษที่ 18 ทั้งนี้เพราะเกิดสภาวะการขาดแคลนครูในห้องเรียนห้องหนึ่ง ๆ มีนักเรียนเป็นร้อยต่อครูหนึ่งคน หนังสือเรียน วัสดุอุปกรณ์มีจำกัด แลงคาสเตอร์ (Lancaster, 1806 : 73 quoted in paolitto, 1976) จึงได้จัดทีมฝึกเด็กนักเรียนที่มีอายุสูงกว่าไปช่วยสอนและฝึกนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าในตอนแรก ๆ ก็เป็นการช่วยจัดและฝึกหัดระเบียบวินัยให้เด็กอ่อนวัยกว่า

ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1820 William Bentley Fowle (1966) เริ่มสนใจในประโยชน์และผลพลอยได้ของการให้เพื่อนช่วยสอนโดยเขาได้หันมาสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ทำให้เขารู้สึกว่าแม้แต่ครูที่มีเวลาพอในการสอนเด็กเป็นการส่วนตัวอย่างทั่วถึงก็ยังคงจะต้องใช้วิธีนี้ เพราะเขาเห็นว่าการให้เพื่อนช่วยเพื่อนสอนมีประโยชน์ในด้านวิชาการต่อเด็กทั้งสองฝ่ายอีกทั้งวิธีสอน การเรียน เช่นนี้ เป็นลักษณะหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

Benjamin Write (1960) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ช่วยทำให้นักการศึกษาหันมาสนใจการให้เพื่อนช่วยสอนและได้รับความพอใจนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นส่วนประกอบในการฝึกนักเรียนให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้เนื่องจากเขามีความเชื่อว่าประสบการณ์ในการสอนตอนเด็ก ๆ ของเขา จะมีบทบาทที่สำคัญมากต่อการตัดสินใจของเขาที่จะเข้ามาเป็นครู

Keller (1968) พบว่าการให้นักเรียนที่มีอายุมากกว่าสอนนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า นอกจากจะมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการศึกษาแล้ว ยังช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกต่อวิชาที่เรียน และทำข้อสอบของนักเรียนอีกด้วย ทั้งนี้จากความเชื่อของเขาว่า ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเด็กสองคนในด้านวิชาการในช่วงเวลาหนึ่ง จะช่วยให้พฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความเบื่อหน่าย การมองโลกในแง่ร้าย หรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ตลอดจนความผิดปกติในด้านอื่น ๆ ในเด็กหญิงหรือเด็กชายจะน้อยลง ทั้งนี้เป็นเพราะผลมาจากการให้ความสนใจเป็นพิเศษ การยอมรับ และการกระตุ้นแก่เขาช่วยให้เขาเห็นคุณค่าในตนเอง อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จทางด้านการเรียนของเขาต่อไป Allen (1973) สรุปผลจากหลักฐานบันทึกของนักเรียนผู้ทำหน้าที่สอนว่า เขาได้รับประโยชน์หลายด้านคือ ความรู้สึกรับผิดชอบ แรงจูงใจและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในด้านบวกต่อโรงเรียนและครู ซึ่งสอดคล้องกับ Sivasailum (1973 อ้างถึงใน วิไล, 2535) พบว่า ผลเกิดขึ้นในด้านบวกต่อนักเรียนผู้ได้รับการสอนจากเพื่อนเกิดขึ้นอย่างแน่ชัด ทั้งนี้เนื่องจากเขาได้รับความสนใจพิเศษจากนักเรียนผู้สอน นอกจากนี้นักเรียนทั้งสองฝ่ายยังใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกันย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะของปัญหาเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เขาได้ประสบมาด้วยตัวของเขาเอง ทั้งสองฝ่ายจะรู้สึกเป็นอิสระในการซักถามและสำรวจปัญหาต่างๆ ทางกรเรียนโดยไม่ต้องเกรงว่าเป็นที่นาตลกขบขันของใคร ๆ นั่นเป็นเพราะสัมพันธภาพของทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั่นเอง และการให้เพื่อนช่วยสอนเปรียบเสมือนการเล่นเกมที่ไม่มีทางเสียประโยชน์เลยไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน นักเรียนผู้สอนหรือนักเรียนผู้เรียนก็ตาม โดยที่ทุกฝ่ายไม่ต้องสิ้นเปลืองอะไรมากนัก และการกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึงทั้งภายในห้องเรียนและโรงเรียนโดยรวม

Davidson (1971) ได้เขียนบทความว่า ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เขาเรียนรู้มาให้เพื่อน ๆ ของเขาฟังได้ด้วยภาษาของตนเอง แล้วนักเรียนจะเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้งในความรู้ทั้งหมด เพราะว่าการพูดหรืออธิบายถึงเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้พูดเข้าใจและเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มโนทัศน์ (Concept) ของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ Young (1972) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกันมาก

การเรียนรู้จากกันและกันของนักเรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสมกว่าครู

M.A.A.Calani (1979) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำเอาวิธีสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนไปใช้ในการพัฒนาทักษะในการสื่อสารของนักเรียน (Communication Skills) โดยใช้เวลาในการทดลองสอนทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ จากการวิจัยพบว่า การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ก่อให้เกิดการแข่งขันระหว่างนักเรียนผู้สอนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีความสามารถในการสื่อสารดีขึ้น จากการที่ได้เรียนอย่างใกล้ชิดกับนักเรียนผู้สอนที่มีความสามารถในการพูดดี

ส่วนการนำเอาวิธีการให้เพื่อนช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอนในประเทศไทย นั้นนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสนใจกับวิธีการให้เพื่อนช่วยสอนกันอย่างกว้างขวาง โดยเริ่มตั้งแต่การสัมมนาเรื่อง "การนิจรวรณวกรรมและเทคโนโลยีปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้น" ตอนหนึ่งในรายงานการสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูและที่ประชุมกลุ่มได้เสนอวิธีแก้ปัญหา โดยการที่ให้นักเรียนที่เก่งกว่าช่วยแนะนำแก่นักเรียนที่อ่อนหรือให้นักเรียนชั้นสูงกว่ามาช่วย (กรมวิชาการ, 2516) วิธีการให้เพื่อนช่วยสอนนั้น นอกจากจะช่วยในเรื่องเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแล้ว ยังเป็นวิธีที่ช่วยทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น ดังที่ ก่อ (2505) ได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาและแนวโน้มทางการศึกษาว่า มีมากและได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ โรงเรียนควรจะต้องหาวิธีการต่างๆ มาใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนดียิ่งขึ้น และได้เสนอวิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนช่วยสอนโดยเรียกว่า "วิธีให้นักเรียนสอนนักเรียน" ซึ่งได้เสนอให้แต่ละโรงเรียนทดลองนำวิธีการนี้ไปใช้ (สมบัติ, 2515)

ในเรื่องวิธีการสอนให้เพื่อนช่วยสอนนี้ ผุสดี (2522) ได้กล่าวว่า ความคิดในการให้นักเรียนช่วยสอน (Pupil Tutoring) มีมานานแล้ว และนักศึกษาก็ได้ให้ความสนใจในด้านที่จะให้นักเรียนช่วยสอนเพื่อนกันเอง โดยเกี่ยวเนื่องกับปัญหาสองประการคือ จะทำอย่างไรกับเด็กโตที่เริ่มไม่สนใจต่อการเรียน และจะหาวิธีใดที่จะให้การสอนรายบุคคลได้ผลดีที่สุด นักการศึกษาคิดว่า การให้นักเรียนช่วยกันสอนจะทำให้เด็กที่เบื่อการเรียนเกิดความสนใจขึ้นมาอีก เพราะได้มีความรับผิดชอบมากขึ้น จากความคิดนี้ก็ได้มีโครงการที่มุ่งให้นักเรียนมัธยมศึกษาช่วยสอนให้นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยที่ต้องการให้นักเรียนมัธยมได้ประโยชน์ทางสังคมและอารมณ์จากการที่ได้มีส่วนในการช่วยเหลือและสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น โครงการ Young Tutoring : Youth Program และ Cross-Age Helping Program เป็นต้น

ผลจากการใช้วิธีการให้เพื่อนช่วยสอนในโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. วิธีการให้เพื่อนช่วยสอนนี้สามารถใช้ได้หลายวิชา แต่เดิมมีโครงการต่าง ๆ ที่ใช้วิธีการนี้มักทำให้วิชาการอ่าน แต่ในตอนหลังก็ได้ครอบคลุมวิชาอื่นด้วย เช่น คณิตศาสตร์และการสอนภาษาต่างประเทศ

2. สิ่งนี้นักเรียนได้เรียนรู้จากการช่วยเหลือกันมีมาก และโครงการให้เด็กช่วยสอนอย่างมีระบบทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าโครงการที่ไม่ค่อยมีระบบ

3. นักเรียนที่ร่วมในโครงการ ทั้งนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอน ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี นักเรียนชื่นชมกับระบบการช่วยสอนนี้ และมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

ระบบการใช้นักเรียนช่วยสอนจัดทำได้ไม่ยากนัก เมื่อเทียบกับนวัตกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะในการที่จะจัดระบบให้นักเรียนช่วยสอนมีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

1. การสนองความต้องการของผู้เรียน ระบบช่วยสอนใช้ได้ผลในการเพิ่มพูนความสามารถทางวิชาการ

2. วิธีการช่วยสอนภายในชั้นที่ผ่านมามีที่นักเรียนรู้ชั้นสูง ๆ สอนนักเรียนชั้นต่ำ ๆ ยังไม่ได้มีความสนใจจริงจังที่จะให้นักเรียนในชั้นเดียวกันสอนกันเองและยังไม่มีผู้ทำรูปแบบการช่วยสอนในหมู่เพื่อนนักเรียนให้มีระบบ

3. ขยายการใช้วิธีการให้เพื่อนช่วยสอน การให้นักเรียนช่วยสอนมักใช้กับนักเรียนเป็นจำนวนน้อยมาก โดยผู้ได้รับความช่วยเหลือคือนักเรียนอ่อน วิธีการให้นักเรียนช่วยสอนควรนำไปใช้กับนักเรียนทั่วไปด้วย โดยให้เป็นวิธีการหลักอย่างหนึ่งในห้อง

4. ใช้วิธีช่วยสอนกับนักเรียนหลาย ๆ กลุ่ม จากการใช้วิธีการช่วยสอนที่ผ่านมามีได้ทำกับนักเรียนที่ยากจนหรือคนกลุ่มน้อยเป็นส่วนใหญ่ ควรใช้วิธีการนี้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ด้วย

5. การวิเคราะห์ผลที่ได้รับเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่าย เชื่อกันว่า วิธีการนี้เป็นวิธีที่ประหยัดมากสำหรับการสอนเป็นรายบุคคล แต่ยังไม่มีการวัดที่เป็นระบบ ถ้ามีผลการศึกษาที่ได้รับเทียบค่าใช้จ่าย โดยเปรียบเทียบวิธีการสอนในห้องเรียนตามปกติ โดยใช้นักเรียนช่วยสอนกับวิธีอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนเป็นรายบุคคลก็จะทำให้ตัดสินใจได้ดีกว่าจะใช้วิธีการใด

6. การสนองความต้องการของครูในโรงเรียน ความกระตือรือร้นที่จะให้นักเรียนช่วยสอนมาจากที่สนใจศึกษาหาวิธีการมากกว่าที่จะมาจากครูและผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องหาวิธีการที่จะให้ครูและผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องหาวิธีการที่จะให้ครูและผู้บริหารรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของโครงการ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

อักษร (2524) ได้เปรียบเทียบผลเพื่อความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านระหว่างการสอนปกติและการสอนโดยจัดกิจกรรมเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย ที่ได้รับการสอนอ่านตามปกติกับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านประกอบการอ่านตามปกติ จะมีผลเพิ่มของคะแนนความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติต่อการอ่านแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีอัตราการเพิ่มของคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

พิมพ์พร (2526) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 68 คนผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันเพ็ญ (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดชะโดด อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน ซึ่งแบ่งระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราว มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด และนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าระดับปานกลาง และนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนปานกลาง จะมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนต่ำ

พรทิพย์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความที่เรียนโดยใช้กับไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนอง โดยใช้กลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่กลุ่มทดลอง ซึ่งใช้แบบฝึกหัดการอ่านมีคะแนนการอ่านจับใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกการอ่าน

เสาวณี (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบฝึกหัดกับเขียนสรุปความ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนโรงเรียนพนม จำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่ม ๆ ละ 24 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดโดยให้เขียนสรุปความ มีผลการฝึกความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังทดลอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่ฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดกับเขียนสรุปความ มีผลการฝึกความเข้าใจในการอ่าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ราตรี (2531) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Best (1969) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านโดยการใช้อยู่โปรแกรมการฝึกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2-6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้โปรแกรมการฝึกมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูง และเห็นว่าผลดังกล่าวขึ้นอยู่กับโปรแกรมการฝึกความเข้าใจในรายละเอียดการใช้โปรแกรมการฝึกและความเอาใจใส่ของครูด้วย

Davidson (1971) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำถามของนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดาและแบบให้ใช้ความคิด ขณะที่อ่านปรากฏว่านักเรียนที่เรียนการอ่านโดยถูกฝึกให้คิดอยู่เสมอ มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในรูปเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนการสอนอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยได้ใช้ความคิดที่ลึกซึ้งนัก มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนออกมา

Bryant (1980) ได้ศึกษาผลของการอ่านออกเสียงที่มีต่อเด็กวัยรุ่นในด้านคำศัพท์ การอ่านเอาเรื่องและทัศนคติที่มีต่อการอ่าน ผลจากการศึกษาพบว่า ผลของการอ่านออกเสียงจะมีประโยชน์ถ้าใช้กับเด็กที่มีความสามารถระดับต่ำ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเข้าใจคำศัพท์อ่านเอาเรื่องและทัศนคติที่มีต่อการอ่าน

Babbs (1983) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการตกแต่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ที่มีต่อความเข้าใจและการระลึกได้ในการอ่าน จุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับกระบวนการอ่านและการสอนโดยใช้

ยุทธวิธีในการตกเตือนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้กลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาเพื่อตอบคำถาม ส่วนกลุ่มทดลองให้วางแผนการอ่านเช่น เตือนตนเองว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด กำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน ประเมินความยากของหนังสือ กำหนดวิธีเรียนเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมาย เป็นต้น ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความเข้าใจและการระลึกได้ในการอ่านไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับวิธีอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำการใช้บัตรตกเตือนเป็นวิธีการที่มีผลดีในการชักชวนให้นักเรียนเป็นผู้นำใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียน

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

บังอร (2522) วิจัยเปรียบเทียบผลการอ่านภาษาไทยระหว่างวิธีสะกดแบบแจกลูกกับวิธีสะกดตามตัวอักษร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดกระทรวงมหาดไทย ปีการศึกษา 2521 จำนวน 141 คน พบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีสะกดแบบแจกลูก มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่อ่านโดยวิธีสะกดตามตัวอักษร และให้ความเห็นว่า การฝึกให้เด็กรู้จักแยกส่วนประกอบของคำได้นั้นดี ช่วยให้เด็กเข้าใจหลักการอ่าน การสะกดคำและแม่นยำในการเขียนด้วย อีกทั้งควรสอนแจกลูกคำที่มีความหมายแก่เด็ก

ดวงเดือน (2522) ศึกษาความยากง่ายของการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า คำที่ยากมากมีทั้งคำตั้งแต่หนึ่งพยางค์ถึงหลายพยางค์ เป็นคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ คำที่ลดรูปสระเมื่อมีตัวสะกด คำที่มีความหมาย เป็นนามธรรม เป็นต้น ระดับความยากง่าย พบว่า คำที่ยากมากและคำที่ยาก ส่วนใหญ่เป็นคำนามและคำกริยา และคำวิเศษ และความสามารถในการเขียนสะกดคำกำกับการรู้ความหมายของคำ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรสอนคำวิเศษณ์ให้มากกว่าคำชนิดอื่น อีกทั้งควรสอนความหมายของคำทุกคำและควรสอนให้เรียนรู้และเข้าใจความหมายใหม่ของคำเก่า

สุนันท์ (2525) ศึกษาคำที่สะกดยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า คำที่สะกดยากได้แก่ คำที่เขียนด้วยตัวอักษรที่ใช้บ่อย, คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา, อักษรนำ, คำควบกล้ำ เป็นต้น โดยลักษณะคำที่เขียนผิดส่วนใหญ่เป็นคำที่สะกดไม่ได้เลย และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครูควรจัดประสบการณ์ให้เด็ก

มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการใช้คำต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กมีทักษะทางภาษามากขึ้น

ยุพดี (2525) ได้ศึกษาการเขียนสะกดคำและทัศนคติต่อการเขียนคำโดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำกับการเขียนตามคำบอก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 72 คน เคยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ มีผลการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยเขียนตามคำบอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาสวิลล (2523) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกสะกดคำยากในวิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนบางสะพานใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 60 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการสะกดคำยาก มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยากสูงขึ้นกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันทนา (2528) ได้ศึกษาการเขียนตัวสะกดคำโดยใช้เกม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน ผลปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่สอนโดยใช้เกม มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเขียนสะกดคำสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียน สรุปได้ว่า วิธีการเขียนคำจะต้องใช้กิจกรรมการสอนหลายอย่าง เพราะเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Gray (1949) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการอ่านกับการเขียนสะกดคำ พบว่า การอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้ที่มีความสามารถทางการอ่านสูงจะมีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูง และในทางตรงกันข้าม ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านไม่ดี ย่อมมีความสามารถทางการเขียนสะกดคำไม่ดีตามไปด้วย

Blewett (1974) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำแบบอนุमानกับแบบอุปมานกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 58 คน และนักเรียนระดับ 5 จำนวน 58 คน โดยทำการสอนทุกวันเป็นเวลา 14 วัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอนุमानได้คะแนนการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอุปมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่า เพศและระดับชั้นของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเขียนสะกดคำ

Mcelwee (1975) ได้ศึกษาหลักการสอนเพื่อตรวจสอบให้ถูกต้องสำหรับการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับ 4 และระดับ 6 จำนวนทั้งหมด 721 คน ใช้เวลาในการศึกษา 3 สัปดาห์ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนระดับ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านเพื่อการตรวจให้ถูกต้อง มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนอ่านเพื่อการตรวจที่ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับนักเรียนระดับ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านเพื่อการตรวจที่ถูกต้องกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนอ่านเพื่อการตรวจให้ถูกต้อง มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Schwendinger (1977) ได้ศึกษาผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 503 คน โดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพเหมือนของจริงแบบเขียนตามคำบอกและแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพเหมือนจริง มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้รูปภาพเหมือนของจริง

Aaron (1959) ได้ศึกษาถึงสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับสี่ จำนวน 193 คน และนักเรียนระดับแปด จำนวน 174 คน โดยใช้แบบทดสอบการเขียนสะกดคำตามคำบอก 60 คำ ผลปรากฏว่า ความสามารถในการออกเสียงเป็นพยางค์ ๆ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำ ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่สามารถออกเสียงเป็นพยางค์ ๆ ได้นั้น จะต้องสามารถเขียนสะกดคำได้ดีด้วย ความสามารถในการแบ่งคำออกเป็นพยางค์ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับแปด ได้ความหมายว่า ถ้านักเรียนสามารถแบ่งคำออกเป็นพยางค์ได้ดีนั้น จะสามารถเขียนสะกดคำได้ดีด้วย แต่นักเรียนระดับสี่สามารถแบ่งคำออกเป็นพยางค์ ๆ ได้ดีนั้น ไม่แน่ว่าจะสามารถเขียนสะกดคำได้ดีด้วย นอกจากนี้ สถิติปัญญาก็เป็นสิ่งที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูง ส่วนนักเรียนที่มีสถิติปัญญาดำจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำต่ำด้วย

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการให้เพื่อนช่วยสอนนั้น มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าหลายท่านซึ่งสรุปได้ดังนี้

ทรงสถิต (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดบวรเมศ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 84 คน โดยใช้เวลาในการทดลองสอน 1 ภาคการศึกษา โดยสอนวิชาภาษาอังกฤษ และอัตราส่วนระหว่างนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน เท่ากับ 1:2 และหลังจากการทดลองสิ้นสุดลง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองสอนมา เปรียบเทียบ โดยใช้ t-test จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนของนักเรียนที่เรียน โดยให้เพื่อน ช่วยสอนสูงกว่าคะแนนของนักเรียนตามปกติ

ปรีชา (2524) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริม ทักษะการอ่าน 2 ด้วยชุดการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนเป็นกลุ่มโดยครู เป็นผู้ดำเนินการ นักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการและนักเรียนเป็นผู้ช่วยสอนและครู เป็นผู้ ดำเนินการ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอุตรดิตถ์ตรีณิ จำนวน 90 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนักเรียน 30 คน ใช้อัตราส่วนนักเรียนผู้ช่วยสอนต่อนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:5 ทุกกลุ่มทดลอง โดยกลุ่ม ทดลองที่หนึ่งสอนโดยนักเรียนผู้ช่วยสอน กลุ่มที่สองสอนโดยนักเรียนผู้ช่วยสอนกับครู กลุ่มที่สามสอน โดยครู ทุกกลุ่มเรียนด้วยชุดการเรียนเดียวกันจำนวน 10 ชุด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนซ่อมเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนทั้ง 3 ไม่แตกต่างกัน

ช่อแก้ว (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ ปีการศึกษา 2524 จำนวน 66 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 33 คน สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 33 คน สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ทั้ง 2 กลุ่มทดลอง มีนักเรียนผู้สอนกลุ่ม ละ 11 คน ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างนักเรียนผู้สอนต่อนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:3 ทั้ง 2 กลุ่ม ทดลอง เรียนเนื้อหาเดียวกัน หลังจากทดลองเสร็จจึงสั่งให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบโดยการสอบค่าที (t-test) ผลปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนปานกลางให้ผลไม่แตกต่างกัน

สุกัน (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยครู กลุ่มเพื่อน และศึกษาด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านลำดวน ภาคเรียนที่ 3

ปีการศึกษา 2526 จำนวน 64 คน แยกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 16 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับความช่วยเหลือเสริมจากครู กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับความช่วยเหลือเสริมจากกลุ่มเพื่อนจำนวน 8 คน อัตราส่วนระหว่างนักเรียนผู้สอนต่อนักเรียนเท่ากับ 1:2 กลุ่มทดลองที่ 3 ได้รับความช่วยเหลือเสริมด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเอง กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมที่สอนตามปกติ ทั้ง 4 กลุ่มเรียนเรื่องทศนิยมและทำแบบฝึกหัดทั้งหมด 12 ฉบับ หลังจากการทดลองเสร็จจึงสั่งให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำคะแนนมาทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่าการสอนช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อน การศึกษาด้วยตนเอง และการสอนโดยครู ให้ผลไม่แตกต่างกัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของกลุ่มเพื่อนที่ทำหน้าที่สอนหลังจากสิ้นสุดการสอนสูงกว่าก่อนดำเนินการสอน

อุทัย (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและปานกลางเป็นผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรัตนบุรี จำนวน 48 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 16 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอนกลุ่มทดลองที่ 2 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางสอนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ครูประจำวิชาสอน กลุ่มที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีนักเรียน 8 คน อัตราส่วนผู้สอนต่อนักเรียนเท่ากับ 1:2 ทั้ง 3 กลุ่ม จะได้รับการสอนตามคู่มือการสอน เรื่อง เศษส่วนจำนวน 12 บท ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ หลังจากการทดลองเสร็จจึงสั่งให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามวัดทัศนคติและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่สอนโดยกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สอนโดยกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอนโดยครูให้ผลไม่แตกต่างกัน

เพ็ญสุข (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอน กับที่เรียนด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนราชดำริ ภาควัฒน ปีการศึกษา 2527 จำนวน 72 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 35 คน โดยกลุ่มที่ 1 เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน อัตราส่วนผู้สอนต่อนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:1 กลุ่มที่ 2 เรียนโดยศึกษาด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบด้วยนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนคละกัน ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ โดยใช้แผนการสอน 2 ชุด ที่มีเนื้อหาเดียวกัน หลังจากการทดลองเสร็จจึงสั่งให้นักเรียนทำแบบ

ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น แล้วจึงนำคะแนนที่ได้จากการสอบทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยตนเอง

อดิศักดิ์ (2530) ทำการวิจัยผลการจัดกลุ่มนักเรียน ทำปฏิบัติการแบบกลุ่มอิสระ กลุ่มคณะ และกลุ่มเหมือน ที่มีต่อการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และความสนใจทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น จัดเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาวิทยาศาสตร์เป็นเกณฑ์การจัดกลุ่ม คือ กลุ่มอิสระ กลุ่มคณะและกลุ่มเหมือน จำนวน 36 คน ใช้เวลาทดลอง 16 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยกลุ่มคณะ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอิสระและกลุ่มเหมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านความสนใจทางวิทยาศาสตร์ ทุกกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มคณะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอิสระและกลุ่มเหมือน

ดารณี (2530) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 96 คน เลือกจากกลุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) จัดเข้ากลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 60 คน เป็นนักเรียนผู้สอน 30 คน นักเรียนผู้เรียน 30 คน เรียนโดยวิธีให้เพื่อนฝึกแบบรายบุคคล อัตราส่วน 1:1 และเข้ากลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนผู้สอน 6 คน นักเรียนผู้เรียน 30 คน เรียนโดยให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่ม 1:5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

วิไล (2535) ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยวิธี กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน จัดคะแนนความสามารถของเด็ก เก่งปานกลาง อ่อน ในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการบันทึกการแสดงความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์พบว่า เด็กมีความสนใจเรียนรู้ฝึกชอบ ตื่นเต้น และสนุกต่อการเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการให้เพื่อนช่วยสอน ที่ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมมานี้ สรุปได้ว่า การให้เพื่อนช่วยสอนส่วนใหญ่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น วิธีการให้เพื่อนช่วยสอนมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน ในด้านการศึกษาและด้านสังคม

2.7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

E lizabeth Dunkin(1978) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน ตัวอย่างประชากรในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 58 คน โดยแบ่ง เป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 15 คน 2 กลุ่ม ซึ่งเรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน กับกลุ่มควบคุมกลุ่มหนึ่งซึ่งเรียนโดยการบรรยายตามปกติ จากการวิจัยพบว่า นักเรียนผู้สอนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Lynn E.Henrichson (1978) ได้ทำการทดลองสอนการอ่านออกเสียงให้นักเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบให้เพื่อนช่วยสอน โดยการจัดทำบัตรซึ่งมีสภาพประกอบและคำอธิบายเป็นประโยคสั้น ๆ ในประโยคจะประกอบด้วยคำที่ต้องการให้นักเรียนฝึกเป็นคู่ ๆ นักเรียนผู้สอนจะอ่านประโยคทีละประโยคแล้วให้นักเรียนผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ถ้านักเรียนผู้เรียนสามารถเลือกคำตอบได้ถูกต้องสอดคล้องกับประโยคที่ได้ฟัง ก็แสดงว่าสามารถแยกสิ่งที่ได้ฟังถูกต้อง จากการทดลองสอน Henrichson พบว่า นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน และเมื่อไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้ก็ทราบโดยทันทีไม่ต้องรอจนกว่าจะทำแบบฝึกหัดทั้งหมดเสร็จเสียก่อน นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง รวมทั้งได้เข้าใจความหมายและรูปแบบของประโยคในขณะที่อ่านหรือฟังเสียงคำนั้น ๆ

M.A.A.Celani(1979) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำเอาวิธีการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนไปใช้ในการพัฒนาทักษะในการสื่อสารของนักเรียน (Communication Skills) โดยใช้เวลาในการทดลองสอนทั้งนี้ 6 สัปดาห์ จากการวิจัยพบว่า การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ก่อให้เกิดการแข่งขันระหว่างนักเรียนผู้สอนในแต่ละกลุ่มซึ่งผลโดยตรงต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียน และนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีความสามารถในการสื่อสารดีขึ้น จากการที่ได้เรียนอย่างใกล้ชิดกับนักเรียนผู้สอนที่มีความสามารถในการพูดดี

Ellis Kaistina Maria (1981) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนกับที่เรียนกับครูตามปกติ ตัวอย่างประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนเกรด 11 ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทั้ง 2

กลุ่มเรียนบทเรียนซึ่งมีเรื่องและเนื้อหาเดียวกัน และใช้เวลาในการเรียนทั้งสิ้น 6 คาบ หลังจากนั้นให้เขียนเรียงความเรื่องเดียวกัน แล้วนำมาเปรียบเทียบคุณภาพด้านการเขียน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนกับครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังมีผลในการเขียนดีกว่าและมีข้อผิดพลาดในการเขียนน้อยกว่ากลุ่มที่มีครูสอนตามปกติ

Ronald Ray Shook (1981) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มที่ใช้แบบเรียนที่มีเนื้อหาและแบบฝึกหัดเหมือนกันหมด จากการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามกฎไวยากรณ์มากกว่ากลุ่มควบคุม โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติได้มีพัฒนาการในการเรียนอย่างเห็นได้ชัด ส่วนครูผู้สอนก็มีความเห็นว่า การสอนด้วยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนใช้ได้ดีในการสอนเขียน และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนดีขึ้นมาก

Milum Robert Caker (1982) ได้ทำการวิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่าน และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่าน ทักษะคิด และการประเมินผลการเรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบวินิจฉัย (Diagnostic Reading Test) และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จึงนำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบค่าที่ t และวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนร่วม จากการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนกับที่เรียนกับครูตามปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ แล้วพบว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ นักเรียนอ่อนมีพัฒนาการในด้านพฤติกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม

Sharon Mithcheal Wootan, (1983) แห่งมหาวิทยาลัยอลาบามา (Alabama) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนอ่านโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอน ซึ่งจัดขึ้นสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่ำ ตัวอย่าง ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับอาชีวศึกษาของโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตอลาบามาจำนวน 48 คน ซึ่งได้รับการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) อีกครั้งหนึ่งโดยใช้แบบสอบ "Wildcork Reading Mastery Test" ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แม้ว่าจะไม่สามารถเสนอวิธีการสอนอ่านแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ก็ทำให้เชื่อได้ว่าสามารถสอนทักษะการอ่านให้แก่เด็กเรียนที่มีปัญหาในด้านสติปัญญาโดยใช้เทคนิคการสอนดังกล่าวได้ เนื่องจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการ

เรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Louise Cherry Wilkinson, (1983) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงสัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียน โดยให้เพื่อนช่วยสอน ซึ่งใช้วิธีการตั้งคำถามในการเรียนเป็นหลัก เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน (Metropolitan Reading Achievement Test) และแบบสอบเกี่ยวกับความเข้าใจในด้านไวยากรณ์ (Miller-Yoder Test of Grammatical Comprehension) นอกจากนี้ในระหว่างการทดลองสอน ผู้วิจัยยังได้บันทึกภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมตั้งคำถาม และการให้คำตอบของนักเรียนขณะทำกิจกรรมการอ่าน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนกับที่เรียนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์กันระหว่างการตั้งคำถาม การให้คำตอบ และสัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบกลุ่มโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยสอนที่ได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวม สรุปได้ว่า การจัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยสอนมีการทดลองจัดกลุ่มในหลายรูปแบบและในแต่ละรูปแบบนั้นให้ผลสัมฤทธิ์ทั้งที่สูงขึ้นและผลที่ไม่แตกต่างกัน แต่วิธีการให้เพื่อนช่วยสอนมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอนในด้านการศึกษาและด้านสังคม การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน แบบละความสามารถ เด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน ในกลุ่มกับวิธีการสอนตามปกติ